

132-224 24

БЪЛГАРСКА НАРОДНА

-3-

Обр. 4

по сел	Делопроиз- водствен номер	Съдържание, знатия, външни особености (език, верифт и материал) на архивната единица	Крайна дата	Брой на листове	Забелужка
1	2	3	4	5	6
1.	224	Годишен отчет за дейността на банката	1968	53	лсп

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА НА
БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА
ПРЕЗ 1968 ГОДИНА

53 лиса

СОФИЯ

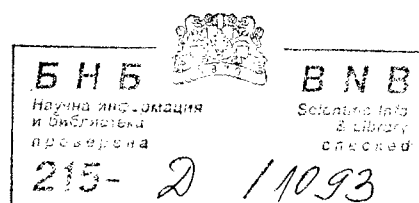
24

A/1-82

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА БАНКАТА

1968 г.

изх. № пр. 715

До

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

другаря Тодор ЖИВКОВ

Т У К

Д О К Л А Д

от Кирил ЗАРЕВ, председател на
Българската народна банка

ОТНОСНО: годишния отчет за дейността
на Българската народна бан-
ка през 1968 година

Другарю Председател,

Съгласно устава на Българската народна банка, пред-
ставям Ви отчета за дейността на банката през 1968 г. и заключение
по него на Общия банков съвет.

През отчетната 1968 г. нашата социалистическа икономика
продължи да се развива с високи темпове в условията на по-нататъш-
но укрепване и прилагане на новата система на ръководство на на-
родното стопанство. При повечето от най-важните народностопански
показатели е реализирано значително нарастване спрямо 1967 г.
Едновременно с това при осъществяването на основните народносто-
пански пропорции са допуснати и нарушения, които показват, че
някои неблагоприятни тенденции, очертали се в развитието на ико-
номиката от предшестващите години, са били налице и през от-
четната година.

По предварителни данни, съвкупният обществен продукт
по текущи цени е нараснал през 1968 г. в сравнение с 1967 г. с
3,9 %, а произведеният национален доход - със 7,7 %. Обществе-
ната производителност на труда се увеличи с около 6,2 %. Над
90 % от прираста на националния доход е реализиран от повишена-
та обществена производителност на труда.

Наред с това през последните години непрекъснато е разпределян повече национален доход, отколкото е произведен. През отчетната година е разпределян 571 млн. лв. повече национален доход, отколкото е произведен, срещу 528 млн. лв. през 1967 г.

Пропорцията между фонд натрупване и фонд потребление през отчетната година е осъществена по-благоприятно в сравнение с 1967 г. Това се вижда от следните предварителни данни:

	1967 г. отчет	1968 г. предв. данни	Нарастване за 1968 г. спрямо 1967 г.	
			млн.лв.	%
Произведен национален доход в млн. лв. по текущи цени	7853	8455	602	7,7
Разпределян национален доход	8381	9026	645	7,7
Разпределян в повече от произведения национален доход	528	571	43	8,1
От общия размер на разпределяния национален доход:				
фонд Натрупване	2778	2780	2	0,1
%	33,1	30,8	-	-
фонд Потребление	5603	6246	643	11,5
%	66,9	69,2	-	-

Абсолютният размер на фонд натрупване през 1968 г. се задържа на равнището на 1967 г., а относителният му дял спада от 33,1 на 30,8 %. В същата степен нараства относителният дял на фонда потребление. Това нарастване на фонд потребление не може да се оцени само като положително, тъй като то е осъществено и при използването на чужд национален доход, привлечен под формата на кредити, за които се плащат високи лихви.

Строителното производство, извършено от строителните и монтажни организации нараства спрямо 1967 г. с 11,5 %, срещу предвидено увеличение в плана 9,3 %. Това изпълнение е постигнато изключително за сметка на извънплановото строителство, където е реализирано преизпълнение на плана с 25,6 %, а планът за лимитното строителство не е изпълнен с 1 %. Неизпълнението е главно

по плана за пусковите обекти. Планът за лимитните капитални вложения не е изпълнен през отчетната година с 5,4 %, като и тук неизпълнението е по-голямо за пусковите обекти - 8,3 %. Неизпълнение на плановите за пусковите обекти се допуска от редица години.

Въпреки нееднократните решения и мерки на правителството за внасяне на порядък при договарянето и внасянето на машини и съоръжения съобразно с плана за въвеждане в действие на мощностите, продължава доставянето на машини и съоръжения, които дълго време стоят немонтирани. В края на 1968 г. те възлизат общо на 537 млн. лева, като немонтираните машини и съоръжения от минали години са за 250 млн. лева.

През 1968 г. промишлеността продължи да се развива със значително високи темпове, като произведената продукция от държавните и кооперативни промишлени предприятия е с 11,8 % повече от 1967 г. Производителността на труда на едно лице от промишлено-производствения персонал се увеличи с 9 %. Общо 78 % от прираста на промишлената продукция е създаден от увеличената производителност на труда, срещу 60 % през 1967 г. Това е едно от главните условия за повишаване на рентабилността, измерена спрямо производствените фондове, с около 16 %.

През отчетната година обемът на механизирани работи в селското стопанство нарасна с 4 % в сравнение с 1967 г., а доставените химически торове - с 38,7 %. Поливните площи се увеличиха с 244 000 декара. Но главно поради лошите климатични условия по предварителни данни общо обемът на селскостопанската продукция е намален с 8,7 % в сравнение с 1967 г.

Транспортът за общо ползуване превози през 1968 г. 7,9 % повече товари и 7,8 % повече пътници. Това увеличение е реализирано главно в автомобилния, морския, речния и въздушния транспорт. Обемът на превозените товари и пътници от железопътния транспорт е почти на нивото на 1967 г.

Стокооборотът на дребно по текущи цени през 1968 г. е нараснал с 11,9 % в сравнение с 1967 г., като е реализирано неизпълнение по отношение на плановото задание в размер на 0,5 %, а в абсолютна сума - 20,5 млн. лева. По съпоставими цени нарастването на стокооборота е 8,1 %. Разликата в повече от 3,8 пункта нарастване по текущи цени, равняващо се на около 165 млн. лева е резултат на коригирането на цените на дребно на някои стоки

с 63-о постановление от 1967 г., което влезе в сила от 1.I.1968 г.

Външнотърговският стокообмен през 1968 г. се увеличи общо с 11,2 % спрямо 1967 г., като вносът нарасна с 11,9 %, а износът - с 10,5 %. По-голямото нарастване на вноса от износа с 1,4 пункта създаде през годината значително напрежение в разплащанията на страната с чужбина.

По предварителни данни, пропорцията между растежа на производителността на труда /по валова продукция/ и на средната работна заплата в основните отрасли и подотрасли на народното стопанство е благоприятно осъществена през 1968 г., видно от следните данни:

/в %/

	Нарастване на	
	Производителността на труда	Средната работна заплата
Промисленост	9,-	1,9
Строителство	6,5	1,5
Вътрешна търговия	6,2	2,7
Ж.п.транспорт	4,9	0,1
Автомобилен транспорт	2,9	0,9
Морски транспорт	11,7	5,7

За благоприятно съотношение в растежа между производителността на труда и средната работна заплата оказва влияние и въведеното нормативно регулиране на фонд работна заплата.

Главно на основата на тази благоприятна пропорция, плащанията за работна заплата по касовия план на банката през отчетната година са с около 1 % по-малко от предвижданията.

Добрите резултати от изпълнението на народностопанския план през отчетната година биха били значително по-големи, ако планът за въвеждане в действие на основните фондове беше изпълнен. Всъщност изпълнението на този план е крайно неблагоприятно. През годината са въведени в действие основни фондове от лимитните капитални вложения за 1264 млн. лева, но 412 млн. лева от тях са от неизпълнението на плановете за минали години, а планът за 1968 г. е изпълнен в размер само на 44,2 %. Това изоставане е значително по-голямо от 1967 г., през която бяха въведени основни фондове в

действие 55,8 % от предвижданията по плана срещу 67,6 % за 1966 г. Както се вижда, неизпълнение се допуска от редица години, въпреки нееднократните партийни и правителствени решения за срочно въвеждане на основните фондове в действие.

х

х

х

През отчетната 1968 г. в своята дейност Българската народна банка се ръководеше от решенията на Деветия конгрес на Българската комунистическа партия, от 44-о постановление на ЦК на БКП и МС от 1967 г. за повишаване рентабилността на предприятията, от решенията на Юлския и Ноемврийския пленум на партията, проведени през 1968 г. и от всички други решения и указания на партията и правителството за интензивно развитие на народното стопанство. Както в областта на кредита и финансирането, така и при безналичните разплащания и обслужването на народното стопанство с налични пари, банката оказваше съдействие и същевременно упражняваше необходимия контрол чрез лева за ефективно осъществяване на дейността на предприятията и стопанските организации.

В съответствие с решенията на партията и правителството за разширяване и укрепване на новата система на ръководство на народното стопанство и за повишаване ефективността на икономиката бяха изготвени и влязоха в сила нова лихвена тарифа, нова наредба за плащанията и нова наредба за взаимоотношенията на банките със стопанските организации. Банката участва в изготвянето и на всички други правителствени наредби и правилници за цялостното приложение на новата система на ръководство на народното стопанство.

Направени бяха и някои неотложни изменения и подобрения в действащите наредби и инструкции на банката по кредитирането за оборотни средства и капитални вложения, за контрола по разходването на фонда "Работна заплата" и др.

По основните дейности на банката през 1968 г. изпълнението е следното:

I. ЕМИСИОННА ДЕЙНОСТа/ Касов план и парично обръщение

През 1968 година касовият план общо и по отделните групи постъпления и плащания в налични пари се изпълни както следва:

/в милиони лева/

Показатели	1968 година		% на изпълнение
	План	Отчет	
<u>ПОСТЪПЛЕНИЯ</u>			
Стокооборот	3 293,0	3 229,6	98,1
Транспорт	242,0	246,9	102,0
Комунални и битови услуги	160,0	153,4	95,9
Културни и спортни мероприятия	26,5	26,0	98,1
Данъци и такси	63,0	68,5	108,9
Т К З С	66,0	68,2	103,3
П.т.т.станции	557,0	533,0	95,7
Държавна спестовна каса	-	-	-
Други постъпления	167,5	184,8	110,3
Всичко:	4 575,0	4 510,4	98,6
Остатък на оборотната каса в началото на годината	-	7,5	-
Емисионен резултат - пускане в обръщение	50,0	91,2	-
Баланс:	4 625,0	4 609,1	-

<u>ПЛАЩАНИЯ</u>			
Заплати	2 990,0	2 958,6	99,0
Помощи и обезщетения	180,0	185,0	102,8
Т К З С	890,0	813,5	91,4
Селскостопански произведения	108,0	122,4	113,4
П.т.т.станции	-	-	-
Държавна спестовна каса	187,0	236,6	126,5
Командировъчни, стопанско-оперативни и други разходи	270,0	286,9	106,3
Всичко:	4 625,0	4 603,0	99,5
Остатък на оборотната каса в края на годината	-	6,1	-
Баланс:	4 625,0	4 609,1	-

При планирани за годината плащания в налични пари общо 4 625 милиона лева, фактически се изплатиха 4 603 милиона лева, или 22 милиона лева по-малко - 0,5 %, а при планирани постъпления

4 575 милиона лева, фактически постъпиха 4 510 милиона лева, или 65 милиона лева по-малко - 1,4 %. В резултат на това, срещу предвидени да се пуснат в обръщение 50 милиона лева, в действителност се пуснаха 91 милиона лева, или 41 милиона лева повече.

По основната група парични разходи - фонда на работната заплата, през годината се изплатиха 2 959 милиона лева, или 31 милиона лева - 1 % по-малко от предвижданията. В сравнение с 1967 година тези плащания нарастват с 253 милиона лева - 9,4 %.

Планът за плащанията за труд в ТКЗС също не се изпълни със 76 милиона лева, или 8,6 %. Тези плащания са по-малко и в сравнение с 1967 година. При изплатени на ТКЗС през 1967 година 850 милиона лева сега се изплатиха 814 милиона лева или по-малко 36 милиона лева.

Основната част от паричните доходи на населението през годината се възвърна в касите на банката чрез стокооборота. Предвидено беше да постъпят през годината в налични пари от стокооборота в касите на банката и в пощенските станции 4 282 милиона лева, а постъпиха 4 197 милиона лева, или по-малко 85 милиона лева.

Към 31 декември 1968 година паричното обръщение достигна 658 милиона лева срещу 567 милиона лева на 31 декември 1967 година.

Средният размер на паричното обръщение, който характеризира трайните тенденции в неговото развитие, достигна през 1968 година 628 милиона лева срещу 538 милиона лева за 1967 година, или с 90 милиона лева повече - 16,7 %. Този темп на нарастване на средногодишния размер на паричното обръщение е значително по-висок от темповете на нарастване на паричните доходи на населението и стокооборота, от които в основни линии зависи налично паричният оборот и количеството на намиращите се в обръщение налични пари. Такова неблагоприятно съотношение между растежа на тези показатели и на средногодишното парично обръщение е ясно очертано главно през последните три години /1966 - 1968 г./ в сравнение с четвъртата петилетка /1961 - 1965 г./ Това се вижда от следните данни:

	Парични доходи на населението		Стокооборот		Среден размер на паричното обръщение	
	млн.лв.	В % към предш. година	млн.лв.	В % към предш. година	млн.лв.	В % към предш. година
	Изпълнение		О т ч е т		О т ч е т	
1960 отчет	3 102	-	2 386	-	264	-
1965 "	4 853	156,5	3 594	150,6	390	147,7
1966 "	5 391	111,1	3 893	108,3	442	113,3
1967 "	6 121	113,5	4 346	111,6	538	121,7
1968 очаквано	6 643	108,5	4 864	111,9	628	116,7

През периода 1961 - 1965 година паричното обръщение е нараствало по-бавно от нарастването на доходите на населението и на стокооборота, което е израз на укрепването му. От 1966 година обаче нарастването на паричното обръщение изпреварва нарастването на доходите на населението и стокооборота. За пет години през четвъртата петилетка средногодишният размер на паричното обръщение се е увеличил със 126 милиона лева, или с 47,7 %, а средногодишно - с 25 милиона лева. За изтеклите три години от настоящата петилетка нарастването е 238 милиона лева, или 61 %, като средногодишното увеличение е 79 милиона лева.

Неблагоприятно е съотношението в нарастването на паричното обръщение и с други основни народностопански показатели през отчетната година. При нарастване на средногодишния размер на парите в обръщение с 16,7 %, общественят продукт е увеличен с 8,9 %, произведеният национален доход - със 7,7 %, промишлената продукция - с 11,8 %, строителното производство - с 11,5 %. Подобно е положението и през предшестващите две години. Всичко това показва, че парите като мярка на стойността и като инструмент за материално, финансово и кредитно стимулиране през последните три години не са използвани рационално за създаване на повече обществен продукт и национален доход.

Основната причина за това неблагоприятно развитие на паричното обръщение през последните три години в крайна сметка е изразена в несъответствието между нарастващата покупателна способност на населението и противостоящата ѝ маса от стокови фондове за потребление.

Докато през четвъртата петилетка паричните доходи на населението са се увеличавали средногодишно с 350 милиона лева, средногодишното нарастване през 1966, 1967 и 1968 г. е 597 милиона лева, срещу средногодишно увеличение на стоковите фондове съответно с 242 и 423 милиона лева. Или разликата в по-ниско средногодишно нарастване на стоковите фондове от 108 милиона лева през първия период се увеличава на 174 милиона лева през последния период.

Корекциите в цените на дребно на някои стоки от началото на 1968 година допринесоха за известно подобрене на съответствието между паричните доходи на населението и стокооборота. Както вече се отбеляза, през годината стокооборотът нарасна по текущи цени в сравнение с 1967 година с 11,9 %, докато по съпоставими цени нарастването е 8,1 %, или по линията на корекцията на цените бяха изтеглени в повече от населението около 165 милиона лева.

Корекцията на цените на дребно обаче се отрази неблагоприятно върху покупателната сила на лева. При база 100 за 1952 година и достигнато равнище за 1967 година 133,2 покупателната сила на лева е спаднала през 1968 година на 128,5 или с около 4,7 пункта.

Ефектът върху паричното обръщение от достигнатия висок ръст на стокооборота през отчетната година бе намален в значителна степен от намаления прираст на спестяванията на населението. Вследствие извършените корекции на ^{цените на} дребно, населението насочи по-голям дял от доходите си за покупка на стоки, като намали средствата, които заделя за спестявания. В резултат на това през годината влоговете нараснаха с 296 милиона лева срещу реализиран прираст през 1967 година 359 милиона лева. При заделени за спестявания 5,9 % от доходите на населението през 1967 година, през 1968 година се заделиха 4,5 %.

Осигуряването на възможно най-пълно съответствие между паричните доходи на населението и стокооборота се определя преди всичко от стоковото обезпечение на потребителското търсене. Съотношението между доходите на населението и стоковите фондове през последните години се е развивало както следва:

/в милиони лева/

Г о д и н и	Парични доходи на населението	Стокооборот и стокови запаси в края на годината	Стоково обезпече- ние на паричните доходи в %
1	2	3	4
1961 отчет	3 344	3 369	100,8
1962 "	3 743	3 648	97,4
1963 "	4 158	4 135	99,5
1964 "	4 412	4 425	100,3
1965 "	4 853	4 724	97,3
1966 "	5 391	5 087	94,4
1967 "	6 121	5 580	91,2
1968 "	6 643	6 272	94,4
/очаквано/			

Данните сочат тенденция към намаляване на стоковото обезпечаване на паричните доходи на населението. Тази тенденция се проявява подчертано от 1966 година. През периода 1961 - 1965 година стоковите фондове са представлявали средногодишно 99 % от паричните доходи на населението, а за периода 1966 - 1968 година те са 93,3 %. През 1968 година се отбеляза известно подобрене в стоковото обезпечение на парите в обръщение в сравнение с предшестващите години, но то иде главно от извършените корекции в цените на дребно на някои стоки.

Изтъкнатата тенденция на изоставане нарастването на стоковите фондове от паричните доходи на населението води до намаляване на запасите от редица стоки и до влошаване снабдяването на населението. За паричното обръщение това е неблагоприятно, тъй като има за последица задържане на пари у населението и неоправдано увеличение на масата на парите в обръщение.

Безспорно, част от паричните доходи на населението се насочва към услуги, които непрекъснато се разширяват, а така също и към спестявания. Това обаче не отменя изискването за нарастване на стоковите фондове в съответствие с паричните доходи на населението, като основна предпоставка за поддържане стабилността на паричното обръщение. За успешно решаване на този въпрос е необходимо мерките

за увеличаване обема и подобряване структурата на стоковите фондове чрез увеличаване производството и вноса на стоки за народно потребление, да продължат и занапред с още по-голяма настойчивост и да се използват всички възможности за разширяване и подобряване на услугите, оказвани на населението от предприятията от обществен сектор, като важен резерв за мобилизиране паричните доходи на населението. Целесъобразно е с годишните планове за социално-икономическо развитие на страната и държавния бюджет да се оставят в разположение на банката определени ресурси, които да се предоставят от нея чрез кредита при изгодни условия на предприятията за комунално-битово обслужване на населението, с цел да се разшири и поевтини обслужването на населението с промишлени и комунално-битови услуги и се увеличат паричните постъпления на банката. Необходимо е също така политиката за увеличаване на номиналните парични доходи на населението да се провежда, като се държи сметка за възможностите за съответно стоково обезпечение.

б/ Насова работа

През отчетната година банката обслужваше редовно и своевременно стопанския оборот в страната с налични пари. В купюрния строеж на паричното обръщение през 1968 година има слабо изменение в посока на увеличаване на едрите купюри за сметка на дребните, което се вижда от следната таблица:

в проценти

Купюр	Относит. дял	Относит. дял
	1967 г.	1968 г.
1 лев	4,1	3,8
2 лева	11,3	10,0
5 лева	34,5	33,7
10 лева	32,8	33,3
20 лева	17,3	19,2
	100,0	100,0

Нарастването на относителния дял на едрите купюри на банкнотите в обръщение е в тясна връзка с увеличаването на номиналните доходи на населението от заплати, от ТКЗС и други.

През 1968 година изкупеното електролитно злато се увеличи със 188 кг в сравнение с изкупеното количество през 1967 година. Постъпилите от населението златни монети по количество са на нивото на тези, постъпили през 1967 година. Планът за добив на електролитно сребро през отчетната година бе преизпълнен с 1,5 %. Снабдяването на промишлените предприятия със злато и сребро за производствени цели през 1968 година протече нормално.

Една от задачите на банката в областта на паричното обръщение е да следи за чистотата на банкнотното обръщение. Почистването му от негодни банкноти се извършва системно. Извадените от обръщение негодни банкноти през изтеклата година възлизат на 65 милиона лева, или с 18 милиона лева повече от сумата на негодните банкноти, извадени от обръщение през 1967 година.

в/ Покупно-продажба на чуждестранна валута

Изкупената чуждестранна валута от валутните бюра на банката и другите ведомства и организации през отчетната година в сравнение с предшестващата година е както следва:

/в хиляди лева/

години	соц.валута	%	кап.валута	%	Всичко	%
1967	22 099	100	22 435	100	44 534	100
1968	23 509	106	24 744	110	48 253	108

През 1968 година страната ни е посетена от 1 783 076 чуждестранни граждани, докато през 1967 година техният брой е 1 752 214. Незначителното увеличение на изкупената валута и на броя на чуждестранните граждани се дължи на неблагоприятната конюнктура през годината.

През отчетната година е продадена следната чуждестранна валута по статия "Туризм и пътуване" на частно пътуващи наши граждани за чужбина, в сравнение с предшестващата година:

/в хиляди лева/

години	соц.валута	%	капит.валута	%	всичко	%
1967	4 303	100	426	100	4 735	100
1968	5 953	138	646	151	6 599	139

Чувствителното увеличение на размера на продадената валута през 1968 година се дължи на увеличението на частно пътуващите граждани за чужбина и средните разходни норми за отпускане на валута.

Броят на нашите граждани, посетили чужбина през 1968 година е 211 814 души, от които 186 498 са пътували за социалистическите страни и 25 316 за капиталистическите страни, докато през 1967 година броят им е 196 163, от които 179 949 са пътували за социалистическите страни и 16 214 за капиталистическите страни.

През 1968 година работиха 577 обменни бюра и пунктове за продажба на стоки и оказване на услуги срещу валута. В това число са включени и 142 временни бюра и пунктове, които работиха само през усиления туристически сезон. От обменните бюра и пунктове, към банката работиха 146, към Комитета по туризма - 243 и към другите ведомства и организации - 188 бюра.

II. КРЕДИТНА ДЕЙНОСТ

A. Кредити за оборотни средства

Развитието на кредитите за оборотни средства през 1968 г. се вижда от следните данни:

/В млн. лева/

Кредити за оборотни средства и източници за тях	31.XII. 1967г. отчет	31.XII. 1968г. план	31.XII. 1968г. изпълнение	1968 г. в % спрямо	
				отчета 1967г. /4:2/	плана 1968г. /4:3/
1	2	3	4	5	6
I. КРЕДИТИ					
1. Заеми на промишлеността и строителството	1429,0	1584,0	1547,2	108,3	97,7
2. Заеми на селското и горско стопанство	189,1	150,2	302,3	159,9	201,3
3. Заеми на търговията, транспорта и комуналното строителство	1219,1	1279,5	1457,6	119,6	113,9
4. Заеми на външната търговия	490,5	417,5	367,2	74,9	87,9
5. Кредитен резерв	-	100,0	-	-	-
Всичко:	3327,7	3531,2	3674,2	110,4	104,0
6. Временно използвани оборотни средства за кредитиране на капитални вложения	315,5	-	459,3	139,2	-
А всичко:	3643,2	3531,2	4133,5	113,5	117,1
II. ИЗТОЧНИЦИ					
1. Фондове на банката	236,3	236,2	185,1	78,3	78,3
2. Разплащателни и фондови сметки	676,8	601,0	599,0	88,5	99,7
3. Сметки на бюджетите	292,1	289,6	349,1	119,5	120,5
4. Преоценка от паричната реформа 1952 г.	111,6	111,6	111,6	100,0	100,0
5. Сметки на ДСК, МТВ и ДЗИ	956,8	1005,7	1097,3	114,7	109,1
6. Други пасиви	1369,6	1287,1	1791,4	130,8	139,2
Всичко:	3643,2	3531,2	4133,5	113,5	117,1

Развитието на кредитите за оборотни средства през 1968 г. общо за страната се характеризира с изпълнение на техния планов размер с 4 %, а в абсолютна сума - със 143 млн. лева. В сравнение с 31.XII.1967 г. общият им размер е увеличен от 3327,7 млн.лв. на 3674,2 млн.лв. или с 346,5 млн.лв.- 10,4 %.

Докато нарастването общо на кредитите за оборотни нужди през 1968 г. спрямо фактическия им размер към 31.XII.1967 г. е 10,4 %, увеличението на кредитните източници е 13,5 %. Това е резултат главно на ползуването в повече кредити от чужбина по редовния и авансов внос. Тези източници са отразени в групата "Други пасиви". По тази група нарастването на остатъците към 31.XII.1968 г. спрямо фактическия им размер за 1967 г. възлиза на 422 млн.лв. или 30,8 % и представлява 86,1 % от реализирания прираст на всички кредитни ресурси през 1968 г., който възлиза на 490 млн.лв. В групата "Други пасиви" са отразени и настъпилите изменения в обема на паричното обръщение.

Чувствително увеличение е реализирано на ресурсите и по сметките с бюджетите, сметките на Държавна спестовна каса и на Държавния застрахователен институт. То е резултат на увеличението натрупвания и на прираста на влоговете в страната. Същевременно фондовете на банката като източник по кредитния план за оборотни средства към 31.XII.1968 г. бележат намаление с 21,7 % както спрямо плана, така и спрямо отчета за 1967 г. Намалението се дължи на обстоятелството, че част от тях бяха заделени и насочени като източник по кредитния план за капитални вложения, за да се покрият източниците по този план във връзка с поемането от ДСК на дейността по жилищното строителство и жилищно-спестовните влогове.

Следва да се подчертае, че при общ размер на ресурсите 4133 млн.лв., кредитите за оборотни средства в края на 1968 г. възлизат на 3674 млн.лв. Разликата от 459 млн.лв. представлява отклонени ресурси на оборотни средства за капитални вложения, от които 331 млн.лева са използвани за кредитиране на капитални вложения и 128 млн.лв.- за финансиране на капитални вложения. В края на 1967 г. тези отклонени средства бяха 315 млн.лв. Насочването на такива големи суми от оборотни средства в капитални вложения е резултат на непосредствено изцяло на всички предвидени източници по кредитния план на банката за капитални вложения.

През отчетната година не постъпиха изцяло: от предвидения прираст от влоговете, - 109 милиона лева, от постъпленията по фонд "РТУ" - 26 милиона лева и от погашенията по заемите за капитални вложения - 41 милиона лева. Освен това в много случаи след утвърждаването на плана за социално-икономическо развитие се дават допълнителни задачи за строителство и капитални вложения, без да има осигурени източници.

Необходимо е планът за капиталните вложения да се обвързва по-реално, а банките да контролират по-ефикасно изпълнението на плана за източниците. Освен това, не следва да се допуска увеличаване на капитални вложения след одобряването на единния план за социално-икономическо развитие на страната, без да се осигуряват източници за тези вложения.

Непрекъснато нарастват просрочените заеми в страната както абсолютно, така и относително в общия размер на заемите за оборотни средства, отпускани от Българската народна банка. Това се вижда от следните данни за последните пет години:

	В милиони лева	В % към всички заеми
1964	129	6,1
1965	176	7,4
1966	243	8,7
1967	264	8,1
1968	290	8,8

В най-голям размер просрочени заеми в края на 1968 г. абсолютно и относително са допуснати в предприятията от държавния сектор - 271 млн. лв. или 9,9 % от общия им обем в този сектор. В кооперативния сектор те са 19 млн. лв. или 3,3 %. По отрасли най-много са просрочените заеми в промишлеността и строителството - 220 млн. лв., или 14,2 %, а в търговията, транспорта и комуналното строителство са 63 млн. лв. - 4,3 % и в селското и горско стопанство - 7 млн. лв. или 2,3 %. В предприятията на външната търговия просрочието достига до 31,6 %.

По отрасли развитието на банковите кредити е както следва:

Заемите на промишлеността и строителството за оборотни средства нарастват общо от 1429 млн. лв. в края на 1967 г. на

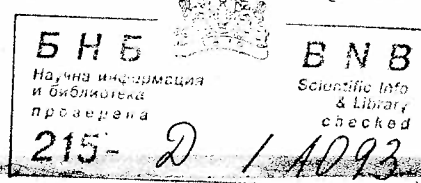
1547 млн.лв. на 31.XII.1968 г., или на 108,3 %.

В предприятията на седемте министерства, произвеждащи 78,5 % от общата промишлена продукция в страната, темповете на нарастване на средногодишните остатъци на оборотните средства и техните източници за 1968 г. в сравнение с 1967 г. са следните:

/в %/

	Средногодишен остатък на всички оборотни средства	Източници		
		Собств. оборотни средства	Банков кредит	Други източници
М-во на машиностроенето	119,9	103,8	159,0	84,3
" химията и металургията	110,1	134,6	85,8	103,2
" енерг.и горивата	107,5	134,1	66,1	105,3
" леката промишленост	111,1	100,0	119,2	118,4
" хранит.промишленост	102,5	83,0	103,6	119,5
" строежите	106,3	100,0	123,1	100,0
" горите и горската промишленост	120,0	101,8	185,0	125,0
Общо:	109,2	109,3	111,2	103,4

Както се вижда, при общо увеличение на оборотните средства на предприятията от тези министерства с 9,2 %, собствените им оборотни средства се увеличават с 9,3 %, банковите заеми - с 11,2 %, а другите източници - с 3,4 %. При общо нарастване на оборотните средства с 9,2 %, в предприятията на Министерството на горите и горската промишленост нарастването е 20 %, в предприятията на Министерството на машиностроенето - 19,9 %, в леката промишленост - 11,1 %, в строежите - 6,3 %. Това е станало почти изключително чрез увеличаване на банковите заеми, докато собствените оборотни средства на тези предприятия са останали на едно и също ниво през отчетната година, а в Министерството на хранителната промишленост дори са намалени. Това се дължи главно на недостатъчните нормативи по фонд "РТУ" за попълване на собствените оборотни средства на тези предприятия и насочването на ресурсите по фонда предимно към капиталните вложения. Собствените оборотни средства са увеличени чувствително

предимно в предприятията, които бяха на бюджетна издръжка - предприятията на Министерството на химията и металургията, и на енергетиката и горивата, като там съответно са намалени банковите кредити.

Обръщаемостта на всички оборотни средства общо в посочените министерства от 93,5 дни през 1967 г., през 1968 г. е 92,5 дни, като е реализирано ускорение с 1 ден. Това е благоприятно явление в промишлеността, което се проявява за пръв път от редица години. Със 100 лева оборотни средства през отчетната година е произведена промишлена продукция за 385 лв. срещу 377 лв. през 1967 г. Относителният дял на собствените оборотни средства, на банковите кредити и на другите източници в общия размер на оборотните средства на промишлените предприятия се вижда от следната таблица:

/в %/

МИНИСТЕРСТВА	Относителен дял в оборотните средства:					
	Собствени оборотни средства		Банков кредит		Други източници	
	1967	1968	1967	1968	1967	1968
М-во на машиностроенето	42,1	36,4	36,7	48,7	21,2	14,9
" на химията и металургията	44,8	54,7	41,2	32,1	14,0	13,2
" на енерг.и горивата	40,5	50,6	24,2	14,9	35,3	34,5
" на леката промишленост	41,2	37,0	43,0	46,2	15,8	16,8
" на хранит.промишл.	16,0	13,0	70,3	71,0	13,7	16,0
" на строежите	43,6	41,1	27,5	31,7	28,9	27,2
" на горите и горската промишленост	60,2	51,1	14,8	22,7	25,0	26,2
Общо за промишлеността	32,2	32,2	49,9	50,8	17,9	17,0

Подобреното използване на оборотните средства в промишлеността е допринесло за повишаване рентабилността на производството. Печалбата на 100 лв. производствени фондове е нараснала от 9,97 лв. за 1967 г. на 11,43 лв. за 1968 г. През 1968 г. от снижение на себестойността промишлените предприятия реализираха икономия в размер на 156 млн.лв., като в сравнение с

1967 г. себестойността на сравнимата стокова продукция е намалена с 1,83 %.

Влошаване в използването на оборотните средства показват предприятията към Министерството на машиностроенето, Министерството на леката промишленост и Министерството на горите и горската промишленост. Предприятията към останалите министерства са постигнали значително подобряване в тяхното използване. Особени успехи в това отношение са постигнали предприятията към Министерството на химията и металургията, където при ръст на общата промишлена продукция 17,9 % спрямо 1967 г., оборотните средства нарастват с 10,1 %. Със 100 лв. оборотни средства предприятията към това министерство са произвели през 1968 г. продукция за 467 лв. срещу 440 лв. за 1967 г. Характерно за тези предприятия е, че относителният дял на собствените им оборотни средства нараства от 44,8 % за 1967 г. на 54,7 % за 1968 г. Същевременно относителният дял на банковите кредити е намалял за същия период от 41,2 % на 32,1 %.

Значително подобряване в използването на оборотните средства спрямо 1967 г. е налице и в предприятията към Министерството на енергетиката и горивата. Тези предприятия ускориха обръщаемостта на оборотните средства с 2,3 дни, с което освободиха относително оборотни средства в размер на 5,8 млн. лв. Относителният дял на собствените им оборотни средства се увеличава от 40,5 % на 50,6 %. Същевременно относителният дял на банковите кредити показва намаление с 9,3 пункта. Отбелязаното подобрене е резултат главно на намаляване на свръхнормативните натрупвания от стоково-материални ценности, което е и основната причина за рязкото намаляване на използваните банкови кредити.

Неблагоприятно продължават да се развиват и използват оборотните средства от предприятията към един от водещите отрасли в нашата промишленост - машиностроенето. Оборотните средства в този отрасъл са нараснали през 1968 г. спрямо 1967 г. с 19,9 %, при ръст на общата промишлена продукция 18,2 %. За неефективното използване на оборотните средства от машиностроителните предприятия говори и забавената обръщаемост с 6,6 дни спрямо фактически достигнатата за 1967 г. В тези предприятия голямо е увеличението на банковите кредити-

общо с 59 %, а увеличението само на просрочените заеми е 75,6 %. Трябва да се отбележи, че просрочените заеми от предприятията в системата на Министерството на машиностроенето в края на 1968 г. представляват 49,2 % от всички просрочени заеми на промишлеността. За 1967 г. този процент е 34,5 %. Най-чувствително е нарастването на просрочените заеми при предприятията към ДСО "Балканкар" и "Автопром" - 78,9 %, ДСО "Заводи за металоурежещи машини" - 88,7 %, ДСО "Елпром" - 78,1 % и др. Тези и други обединения ще се вземат на специален отчет от отрасловите банки, с оглед да им се помогне да отстранят причините за просрочията.

Този голям относителен дял и голям темп на увеличение на просрочените заеми в машиностроенето и в други подотрасли и предприятия в народното стопанство са резултат главно на неритмично снабдяване със суровини и материали, на недобра структура на запасите в материално-техническото снабдяване, която не съответствува на нуждите на предприятията-потребители и на стремежа на предприятията към презапасаване с материали. В областта на машиностроенето неизпълнението на плана за кооперираните доставки е също причина за затрудняване работата на предприятията и за просрочване на банкови заеми. За голямото просрочие на заеми допринася и обстоятелството, че програмите на материално-техническото снабдяване за първото полугодие обикновено се съставят по проектопланове, а впоследствие при утвърждаване на плановете настъпват изменения и много материали се оказват ненужни. В резултат на всичко това в народното стопанство има натрупани много ненужни и вече загубили своята потребителна стойност материали. Те трябва ежегодно да се обезценяват, за да не тежат на икономиката на страната и на отделните отрасли и предприятия, като ненужно ангажират оборотни средства, които фактически нямат пълноценно стоково-материално обезпечение.

С неблагоприятна тенденция са се развивали през отчетната година и оборотните средства на предприятията от Министерството на леката промишленост и на Министерството на горите и горската промишленост. Оборотните средства на тези предприятия показват значителен ръст спрямо 1967 г., докато продукцията им нараства с по-ниски темпове.

В процеса на кредитирането и контрола на промишлените предприятия, банковите клонове следяха за правилното формиране и навременното отчисляване на сумите за фондовете на предприятия, както и за законосъобразното разходване на средствата. По-характерните нарушения по набирането и разходването на средства по фонд "РТУ", фонд "СВМ" и другите фондове, които банковите клонове констатираха и отстраняваха, са следните:

В резултат на неправилно изградени нормативи по фонд "РТУ" не се осигуряват достатъчно отчисления за този фонд. Това важи и за другите фондове. По отношение на разходите банковите клонове разкриваха стремеж в предприятията да разходват по-големи суми от предвидените за нелимитирани капитални вложения, както и да се създават основни средства с характер на лимитирани капитални вложения, без същите да са предвидени в плана за лимитираните капитални вложения. Съществуват отделни случаи на разходване на средства по фондовете за цели, непредвидени във временната наредба за фондовете и др.

През 1968 г. строителните и монтажните организации работиха с относително по-малко оборотни средства в размер на 8 млн. лева. Общо за отрасъла продължителността на един оборот на оборотните средства намаля от 128 на 125 дни. Но при общ среден норматив на нормируемите оборотни средства 90 дни реализираното намаление е все още недостатъчно. Строителните организации към Министерството на строежите не можаха общо да ускорят обръщаемостта на оборотните си средства. Някои от тях като: "Заводски строежи", "Монтажи", "Хидрострой" и ДСО "Стара Загора" допуснаха оборотните им средства да нараснат по-бързо, отколкото се увеличи производството им. За кредитиране на строителните организации за оборотни средства през 1968 г. по кредитния план на банката бяха предвидени 253 млн. лв., а фактически се усвоиха 194 млн. лв., или 76,6 %. Главното неизпълнение е по заемите за доставка на основни строителни материали, конструкции и детайли, които са ползувани в по-малко от планирания размер с 29 млн. лв. поради намаление на обемния план за 1968 г. Освен това организациите, които изпълняват строителството на някои национални обекти, ползуваха по правителствени разпоредби аванси от лимитните сметки на обектите.

В селското и горското стопанство ползуваните кредити към 31.XII.1968 г. превишават техния размер към 31.XII.1967 г. със 113 млн.лв. или с 59,9 %, а плановият размер - със 152 млн. лв., или кръгло два пъти повече, при намаление на селскостопанската продукция в сравнение с 1967 г. с 8,7 %.

В държавния и в кооперативния сектор развитието на заемите се характеризира със следните данни:

№ п о ред	С е к т о р и	/в млн.лв./	
		31.XII. 1967 г.	31.XII. 1968 г.
1.	Държавен сектор	107,5	146,4
2.	Кооперативен сектор	81,6	155,9
	Всичко:	189,1	302,3

В края на 1968 г. при общо увеличение с 59,9 %, в държавния сектор заемите са увеличени с 36,2 %, а в кооперативния сектор - 91,1 %, главно от извършените в повече разходи във връзка със сушата, които не във всички случаи бяха възвратени

От общата сума на банковите заеми за оборотни средства в страната, заемите за оборотни средства на предприятията от селското и горското стопанство са съставлявали в края на 1967 г. 6 %, а в края на 1968 г. - 9,1 %. Независимо от това, трябва да се отбележи, че този процент е значително по-малък от относителния дял на заемите на предприятията от останалите отрасли на народното стопанство главно поради това, че собствените оборотни средства на предприятията от селското и горското стопанство заемат значителен дял. Това се вижда от следните данни за 31.XII.1967 г. и 1968 г.:

По-главни предприятия от държавния сектор на селското и горското стопанство	Относителен дял в общия размер на оборотните средства:					
	Собствени оборотни средства		Банкови заеми		Други	
ДСО "Сортови семена"	26	33,6	58	64,1	16	2,3
ДСО "Горски стопанства и дърводобив"	45	46,7	25	17,4	30	38,9
ДСО "ДЗС"	51	49	18	34,4	31	16,6
Всичко:	45	46,3	27	37	28	16,7

Относителният дял на собствените оборотни средства на ДСО "Сортови семена" и ДСО "Горски стопанства и дърводобив" е увеличен със 7,6, респективно с 1,7 пункта. При ДСО "ДЗС" относителният дял на собствените оборотни средства е намален с 2 пункта, а относителният дял на банковите заеми е увеличен с 16,4 пункта. Трябва да отбележим, че през годината, поради сезонния характер на производството, банковите заеми в селското и горското стопанство са значително повече, отколкото са в края на годината.

Развитието на средствата на "Фонд в оборотни средства" и на специалните фондове на ТКЗС, които съставляват собствените им оборотни средства, се характеризира с данните в следната таблица:

/В млн. лева/			
Показатели	1967г.	1968г.	увеличение + намаление -
1. Фонд в оборотни средства	639,0	665,3	+ 4,1 %
2. Специални фондове	153,4	119,7	- 22,0 %
В това число:			
а/ фонд "СБКМ"	35,7	32,4	- 9,2 %
б/ фонд "Резервен за възнаграждение труда на кооператорите"	117,7	87,3	- 25,8 %
Всичко 1 + 2 :	792,4	785,0	- 1,0 %

Намалението на средствата по специалните фондове на ТКЗС идва главно от фонд "Резервен за възнаграждение труда на кооператорите", тъй като от него са използвани значителни суми за допълване заплащането на труда на кооператорите при ТКЗС, които не са реализирали плановия размер на дохода за разпределение вследствие на сушата.

При проверките във връзка с правилното приключване сметките на ТКЗС банковите клонове установиха някои нередности и въздействаха за тяхното отстраняване. Установено е например, че при 36 ТКЗС е допуснато през годината преавансиране на кооператорите и над 100 %, а при други 27 стопанства авансирането е превишило допустимия максимален размер на аванса - 90 %. Преавансирането на кооператорите е било уредено в общи линии в началото на 1969 г. чрез отпускането на безвъзмездна

помощ в размер на 5 млн.лв. и на заеми по специални разпореждания в размер на 30 млн.лв., съгласно разпореждане на ИС № 425 от 14.XI.1968 г. Тези заеми са използвани изцяло за разплащане с кооператорите.

При 78 ДЗС е установен недостиг на резултативен фонд работна заплата за покриване на начислените заплати в размер на 15,9 млн.лв., от които 13,6 млн.лв. е бил покрит с отпуснати заеми за заплати.

Увеличението на кредитите в търговията, транспорта и комуналното строителство спрямо плана за 1968 г. е със 178 млн. лв. или 13,9 %, а спрямо отчета за 1967 г. - с 238 млн.лв., или с 19,6 %.

Кредитите в материално-техническото снабдяване също са увеличени значително спрямо 1967 г. - с 57 млн.лв. главно в резултат на извършения по-голям авансов внос в сравнение с 1967 г., внесените материали от които останаха на съхранение в снабдителните предприятия, а също и във връзка с кредитирането на торове, отпаднали от износа.

В системата на транспорта и съобщенията ползуваните кредити към 31.XII.1968 г. бележат намаление с 28 млн.лв. в сравнение с 1967 г. главно поради преминаването на предприятията от корабостроенето и корабоплаването на кредитиране и контрол към създадената през 1968 г. Морска търговска банка при ИГ "Български търговски флот".

Заемите за оборотни средства, ползувани от предприятията към вътрешната търговия, транспорта и комуналното строителство, заемат 37,6 % от всички банкови заеми в началото на 1968 г., а в края на годината относителният им дял се увеличава на 43,8 %. Заемите за оборотни средства на предприятията само от вътрешната търговия са увеличени от 970 млн.лв. на 1180 млн. лв. или с 210 млн.лв., като нарастването при държавната търговия е със 165 млн.лв., а при кооперативната търговия - с 45 млн.лв.

По данни от балансите на предприятията на 31.XII.1967 и 1968 г. относителният дял на собствените оборотни средства, на банковите заеми и на другите източници на оборотни средства на предприятията от вътрешната търговия е бил както следва:

	Собствени оборотни средства		Банкови заеми		Други източници	
	1967	1968	1967	1968	1967	1968
Държавна търговия	20,0	20,0	64,0	67,9	16,0	12,1
Кооперативна търговия	21,3	21,1	57,9	56,9	20,8	22,0
Всичко търговия:	20,6	20,4	61,3	63,7	18,1	15,9

Предприятията и организациите от вътрешната търговия общо взето са използвали по-ефективно оборотните средства. Докато през 1967 г. със 100 лв. оборотни средства е реализиран стокооборот за 297 лв., през 1968 г. реализираният стокооборот възлиза на 303 лв. или с 6 лв. повече. По-ефективното използване на оборотните средства се вижда и от подобрената им обръщаемост, която през 1967 г. е 122,9 дни, а през 1968 г. - 120 дни или е постигнато ускорение с 2,9 дни.

Необходимо е да се подчертае, че абсолютният и относителен дял на заемите за нередовни запаси в общата сума на заемите за оборотни средства е много малък. На 31.XII.1967 г. те заемат 1,3 % от всички заеми, а в края на 1968 г. този процент намалява на 0,3 %. Малкият относителен дял на тези заеми говори за недостатъчно въздействие от страна на банката за ликвидирание на залежалите и труднопласируеми стоки. Основната причина за това е, че в началото на годината банката разреши на държавните и кооперативни предприятия и организации заем срещу бъдещи постъпления по фонд "Регулиране цените на дребно", поради което банката счете за нецелесъобразно да се санкционират предприятията през времето, когато те подготвяха преоценката на залежали стоки в по-голям мащаб.

Заемите на предприятията за материално-техническо снабдяване са увеличени в края на 1968 г. с 57 млн.лв. или с 30,8 % в сравнение с 31.XII.1967 г. Просрочените заеми са нараснали от 5 млн. лв. на 10 млн.лв., като относителното им тегло към общия размер на заемите е увеличено от 2,7 на 4,1 %. Това увеличение е свързано с настъпилите изменения в нормируемите оборотни средства на предприятията.

Общият обем на оборотните средства на предприятията за материално-техническо снабдяване е увеличен в края на 1968 г. в сравнение с края на 1967 г. с 23,2 %, като банковите заеми са увеличени с 57 млн.лв. при нарастване на собствените оборотни средства на предприятията само с 5 млн.лв. Относителният дял на собствените оборотни средства на тези предприятия намалява от 16,2 % от общия размер на оборотните им средства през 1967 г. на 14,7 % през 1968 г., а относителният дял на банковите заеми се увеличава от 67,9 % на 72,3 %.

За увеличението на нормируемите оборотни средства на предприятията за материално-техническо снабдяване, а във връзка с това за абсолютно и относително увеличаване на банковите заеми оказаха влияние следните причини: с разпореждане № 330 от 16. VIII.1968 г. на Министерския съвет се нареди да се внесат авансово материали за сметка на 1969 г. общо за 26,5 млн.лв. в повече от авансовия внос за предшестващата година, като авансово внесените материали се съхраняват в снабдителните предприятия и до 1.I.1969 г. да не се фактурират на предприятията-потребители. В края на 1968 г. се изкупиха торове, отпаднали от износа. Освен това, много ТКЗС отказаха да получат заявените от тях торове, поради което наличностите от торове нараснаха от 716 000 лв. в началото на годината на близо 12 млн.лв. в края на годината.

В областта на външната търговия не се усвоиха планираните кредити за оборотни средства за 50 млн.лв. или 12,1 %, а спрямо 1967 г. - 123 млн.лв. или 25,1 %. Към края на 1968 г. някои външнотърговски предприятия изкупиха значително по-малко стоки за износ, главно от селскостопански произход поради неизпълнение на плана за селскостопанската продукция, а също и във връзка с извършеното с 427-о разпореждане на МС от 16.XI.1968 г. коригиране на плановото им задание, като произведените стоки останаха в предприятията-доставчици с оглед да бъдат изкупени през първото полугодие на 1969 г.

Б. Кредити за капитални вложения:

Изпълнението на кредитния план за капитални вложения през 1968 г. се вижда от следните данни:

(В млн.лв.)

ПОКАЗАТЕЛИ	План за 1968 г. Изпълнение			
	Утвър-ден	Кориги-ран	Сума	%
а	1	2	3	4
А. Кредити за капитални вложения				
1. Заеми за лим.кап.вложения	669,0	615,9	584,8	94,9
2. Заеми за кап.вложения на ТКЗС	28,0	28,0	42,2	150,6
3. Заеми за извънлим.кап.влож.	32,8	32,4	27,5	85,1
4. Заеми за допълн.кап.влож., нова техника и др.	15,0	15,0	36,6	244,2
5. Заеми по правител.решения	10,0	10,0	30,5	305,0
Всичко дългосрочни кредити:	754,8	701,3	721,6	102,9
Б. Краткосрочни кредити за капитални вложения				
Заеми срещу бъдещи постъпления по фонд "РТУ" и заеми за допълнителни капитални вложения със срок до 1 година	102,4	112,1	209,5	204,6
Всичко кредити за капитални вложения:	857,2	813,4	931,1	114,5
В. Други направления				
1. Разходи по ф. "РТУ" на стопанските организации от остатъците по фонда към 1.І.1968 г., заеми за начислени лихви по кап.вложения и др.	-	-	73,1	-
2. Изплатено жилищно строителство за сметка на ДСК	60,0	60,0	38,0	63,3
Всичко "В"	60,0	60,0	111,1	185,2
Всичко направления на средствата	917,2	873,4	1042,2	119,3

а	1	2	3	4
<u>ИЗТОЧНИЦИ</u>				
<u>Г. За дългосрочно кредитиране</u>				
1. Свободни средства за кредитиране в началото на годината (недостиг)	-	-	- 138,0	-
2. Погашения по заемите за капитални вложения	187,5	210,8	169,5	80,4
3. Свободни средства на предприятията и организациите	57,5	42,2	54,9	130,1
В това число:				
- фонд "РТУ" на предприятията	41,5	26,2	-	-
- фонд "РТУ" на ТКЗС	1,0	1,0	10,9	-
4. Прираст на спестовните влогове при ДСК за кредитиране на високоефективни капитални вложения	310,0	310,0	201,3	64,9
5. Средства от фонд "Пенсиониране земеделските стопани-кооператори"...	10,0	10,0	10,0	100,0
6. Вноска от бюджета на държавата	189,8	138,0	138,0	100,0
Всичко 1 - 6	754,8	711,0	435,7	61,3
7. Погасени заеми за извършени работи по незавършени обекти и проекти	-	-	43,6	-
8. Временно привлечени средства от плана за оборотни средства	-	-	315,5	-
Всичко за дългосрочно кредитиране:	754,8	711,0	794,8	117,9
<u>Д. За краткосрочно кредитиране</u>				
Погашения по краткосрочните кредити	102,4	102,4	193,0	138,5
Временно привлечени средства от плана за обор. средства	-	-	16,4	-
<u>Е. Средства на ДСК за кредитиране на жилищното строителство</u>				
	60,0	60,0	38,0	63,3
ВСИЧКО ИЗТОЧНИЦИ	917,2	873,4	1 042,2	119,3

Планът за кредитиране капиталните вложения за 1968 г. бе утвърден в размер на 917,2 млн.лв. Във връзка с мероприятията за намаляване на отрицателните последици от сушата, кредитите за лимитирани капитални вложения бяха намалени. С това и общо планът беше установен на 873,4 млн.лв., а изпълнението достигна на 1042,2 млн.лв., или 119,3 %.

Планът за дългосрочните кредити за капиталните вложения, които съставляват 77,5 % от общия обем на кредитите, е изпълнен 102,9 %, а само по кредитите за лимитни капитални вложения - 94,9 %.

За кредитиране капиталните вложения на ТКЗС бяха наанирани средства в размер на 28 млн.лв., а фактически са отпуснати 42,2 млн.лв. Това увеличение е в рамките на допълнително разрешените от Министерския съвет 20 млн.лв. главно за кредитиране на изпаднали в затруднение ТКЗС.

Заемите за извънлимитни капитални вложения са реализирани 85,1 % от предвидените по кредитния план. Неизпълнение е допуснато при изграждането на магазини и заведения за обществено хранене, за разработване земи от горския фонд и за орехоплодни насаждения и за извънлимитни мероприятия на ДЗС, главно поради несвоевременно осигуряване с проекти и сметни документи, забавяне откриването на строителството, неосигуряване на отделните мероприятия с необходимите материали и работна ръка и пр.

Кредитите за допълнителни висвкоефективни капитални вложения, нова техника и др. са осъществени в размер на 36,6 млн.лв. при план за годината 15 млн.лв., увеличен допълнително с 10 млн.лв. за сметка на евентуално преизпълнение на източниците по кредитния план.

Тези кредити са предоставени със срок до две години и са насочени предимно към решаване на тесни места в производството, за повишаване на производителността на труда, за внедряване на палетизацията в транспорта, за подобряване технологията и снижаване себестойността и др.

През 1968 г. са използвани краткосрочни кредити за временни нужди за капитални вложения в размер на 209,5 млн.лв. при план 112,1 млн.лв., а са погасени в размер на 193,1 млн. лв. За балансиране на направленията са използвани временно средства от плана за оборотните средства в размер на 16,4 млн.лв.

Чрез тези кредити банката осигурява средства срещу бъдещи постъпления по фонд "РТУ" на предприятията и организациите, за основен ремонт и др. Превишението на плана е резултат на това, че тези кредити банковите клонове отпускат безлимитно, тъй като преобладаващата част от тях се погасяват до края на годината, а преходящата част се погасява в началото на следващата година.

Планираните кредитни ресурси за дългосрочни кредити, които трябваше да се формират през 1968 г., са реализирани 61,3 %. Неизпълнението е главно от недостигнатия планиран прираст на спестовните влогове при ДСК и от по-малките постъпления от погашения по заемите за капитални вложения, които бяха предвидени в размер на 210,8 млн.лв., а постъпиха 169,5 млн.лв., или 80,4 %. Главно по тези причини през 1968 г. се наложи банката да използва средства от плана за кредитиране на оборотните средства в размер на 331 млн.лв. за балансиране на плана за кредитиране на капиталните вложения.

III. ФИНАНСИРАНЕ НА КАПИТАЛНИТЕ ВЛОЖЕНИЯ

Планът за финансиране на капиталните вложения за 1968 г. бе утвърден в първоначален размер 2124 млн.лв. В резултат предимно на прилагането на т.16 от Мероприятията на ЦК на БКП и на Министерския съвет относно компенсиране загубите от сушата планът беше намален с 61 млн.лв., като се установи на 2063 млн.лв. Така коригираният план се изпълни както следва:

Показатели	Кориги- ран план за финан- сиране	Израз- ходвани сред- ства	%
1	2	3	4
Републикански бюджет	717	679	94,7
Бюджети на народните съвети	143	126	88,1
Амортизационни отчисления <u>за</u> възстановяване	279	256	91,7
Собствени средства стара система	100	87	86,4
Средства от фонд "РТУ"	205	179	87,4
Банков кредит (без ТКЗС)	616	585	94,9
Неосигурени средства с плана за финансиране - без източник	3	-	-
Изплатени от разрешен време- нен банков кредит на инвестито- ра изпълнени СМР над годишните задачи по преходни обекти и за изплащане на доставени извън- планово машини и съоръжения с вре- менно използвани оборотни средства	-	128	-
Всичко:	2 063	2 040	98,9

Неизпълнението на плана за финансиране е в тясна връзка с неизпълнението на плана за капиталните вложения. Както посочихме по-горе, планът за капиталните вложения през годината е изпълнен 94,6 %. Разликата в изпълнението на плана за финансиране в повече от 4,3 % се дължи предимно на това, че в изпълнението на плана за финансиране на капиталните вложения са включени резервираните средства за изплащане на вносни машини и съоръжения, включени в плана за капиталните вложения, но недоставени до края на 1968 г., доставката на които се очакваше да се извърши до 31 март 1969 г. По заявки на вносните предприятия и със съгласието на Министерството на финансите, средствата за изплащане на тези машини са резервирани при финансиращите банкови клонове, като са задължени лимитните сметки на обектите, а по плана за капиталните вложения тези машини и съоръжения не са отчетени като изпълнен обем капитални вложения, тъй като не са доставени до края на 1968 г.

Освен това, през 1968 г. се изплатиха от разрешен временен банков кредит на инвеститорите доставени по извънпланов ред машини и съоръжения в размер на около 128 млн.лв. Изплатените суми за тези извънпланови доставки на машини и съоръжения са включени в изпълнението на плана за финансиране на капиталните вложения.

По отрасли развитието на кредитите за капитални вложения през 1968 г. е както следва:

През 1968 г. в промишлеността и строителството са кредитирани и финансирани капитални вложения общо в размер на 1464 млн.лв. от които 1363 млн.лв. по обекти, включени в плана за капиталните вложения и 101 млн.лв. извън плана.

По обектите, включени в плана за капиталните вложения за отраслите на промишлеността и строителството, беше предвидено да се разходват, съгласно плана за финансирането им, 1367 млн.лв., а фактически се разходваха 1363 млн.лв. или 99,7 %.

Източници за осъществяване на капиталните вложения по плана през изтеклата година бяха банковият кредит - 42,8 %, бюджетните средства - 30,6 %, амортизационните отчисления - 14,7 и собствените средства на инвеститорите - 11,9 %. Бюджетни средства се предвидиха и разходваха главно за обектите в енергетиката, черната металургия, цветната металургия, строителството и за геоложки проучвания, свързани с издирването на полезни изкопаеми.

За невключените в плана капитални вложения бяха използвани следните източници: собствени средства на инвеститорите - 54,4 %, банков кредит - 41,8 % и бюджетни средства - 3,8 %.

В процеса на финансирането на капиталните вложения се провеждаше контрол за осигуряване на разчетените собствени средства за капитални вложения на инвеститорите. Беше обърнато сериозно внимание за засилване на банковия контрол за спазване на плановата и финансовата дисциплина в капиталното строителство и особено за недопускане изпълнението на обекти без открито финансиране, което по същество представлява незаконно строител-

ство. Съвместно с Министерството на външната търговия и вносните предприятия се проучиха възможностите за ускоряване на плащанията на вносните машини и съоръжения и се направиха съответни предложения пред Министерския съвет. Въпросът бе решен окончателно с разпореждане № 4 на Министерския съвет от 10.I.1969 г.

През 1968 г. на ТКЗС са отпуснати заеми за капитални вложения в размер на 43,2 млн.лв. Отпуснати са също така и заеми срещу временен недостиг на средства по фонд "РТУ" в размер на 62,7 млн.лв., но те бяха със срок за издължаване 31.XII. 1968 г. и са погасени изцяло.

Общо планът за капиталните вложения на ТКЗС за 1968 г. е изпълнен 87 %. Най-голямо е неизпълнението на плана за строителството на стопански сгради и на плана за покупка на работни и продуктивни животни. Значителна част от неизпълнението на плана за строителството на стопански сгради идва от неусвояването на кредитните лимити за строителството на оранжерии поради неуточняване начина на заплащането на вносните конструкции и поради недостатъци в организацията на работната ръка. Неизпълнението на плана за покупка на работни и продуктивни животни е резултат на попълването на основните стада с млади животни от собствено производство, което е положително явление.

Поради недостатъчния доход през 1968 г. планът за погасяване на дългосрочните банкови заеми за капитални вложения на ТКЗС не е изпълнен с 9,7 %. За непогасената част от заемите е дадена разсрочка, съгласно 426-о разпореждане на Министерския съвет от 14.XI.1968 г.

Изпълнението на плана за лимитираните капитални вложения в държавния сектор на селското и горското стопанство е реализирано почти напълно - 98,9 %, като при план 92 млн.лв. са изразходвани 91 млн.лв.

Планът за финансиране и кредитиране на лимитираните капитални вложения общо за предприятията към вътрешната търговия, ма-

материално-техническото снабдяване, транспорта, съобщенията и комуналното строителство и услуги е изпълнен през 1968 г. 92 %, като най-високо е изпълнението в транспорта и съобщенията - 101,9 %, а най-ниско в търговията - 81 %. Най-голямо участие във финансирането на лимитираните капитални вложения се пада на бюджета - 58,8 %, като при комуналното строителство и услугите това участие е 78,5 %, при транспорта и съобщенията - 51 % и при вътрешната търговия и материално-техническото снабдяване - 32 %.

В началото на 1968 г./до м.февруари/ бе открито финансирането само на 65,6 % от общия брой на обектите и на 77,2 % от годишната им задача за строителните и монтажните работи. Не бе открито финансирането своевременно главно за обектите, за които инвеститорите не бяха осигурили проектни и сметни документации и не бяха сключени договори за изпълнение на строително-монтажните работи.

През отчетната година нов момент в кредитната дейност на банкята беше въвеждането на конкурсното начало в кредитирането за капитални вложения. В резултат на проведените конкурси, за предприятията от отраслите на промишлеността и строителството бяха разпределени средства за кредитиране на 42 мероприятия с обща сума на кредита около 9 млн. лева, възникнали главно в резултат на извършени комплексни изследвания и критичен анализ за подобряване организацията на производството, труда и управленческата дейност. До края на 1968 г. от кредитираните мероприятия са внедрени 6 с годишен икономически ефект около 526 хил. лева. Кредити чрез конкурс бяха отпуснати и на предприятия от други отрасли съгласно т.5 на 44-то постановление на ЦК на БКП и Министерския съвет от 1967 година за повишаване рентабилността на икономиката. Отпуснатият кредит чрез конкурс за повишаване ефективността на икономиката, като начало, е недостатъчен. С постановлението този кредит беше определен на около 70 милиона лева, но в последствие с плана беше намален. Считаме, че през следващите години отпускането на кредити чрез конкурс трябва да се разшири.

Друг нов важен момент в кредитната дейност през изтек-
лата година беше решението на партията и Министерския съвет за
изменение на режима за погасяване на заемите за капитални вло-
жения. Както е известно, с т. 13 на 44-о постановление от 1967 г.
се разпорежи заемите за капитални вложения да се издължават не
от фонд "РТУ", както беше по-рано, а от печалбата. Това съответ-
ствува на изискванията за повишаване ролята на кредита в условия
та на новата система на ръководство на народното стопанство.

х

х х

През 1968 г. банковите технически контролни органи извъ-
шиха значителна по обем и качествена контролна работа в областта
на капиталните вложения и строителството. Извършена е проверка на
актове за проучвателните и проектантските работи на стойност 82
млн.лв., като е направено намаление по тях за около 1,5 млн.лв.

Проверени са проектометри документи за строителство
на стойност 2,8 млрд.лв., при което е направено намаление за око-
ло 37 млн.лв., чрез премахване на луксове и излишества, непра-
вилно определени видове и количества строително-монтажни работи,
погрешно ценообразуване и др. Поради неспазване на техническите
нормативи и правилници, нормативните документи по ценообразува-
нето, проектирането, съгласуването и др., не е разрешен банков
кредит на 64 обекта.

В процеса на строителството банковите технически кон-
тролни органи провериха през годината 223 474 броя актове обр.21
на стойност 1,3 млрд.лв., като е направено безспорно намаление
за 29 млн.лв., представляващо 2,3 % от стойността на проверените
актове.

В периода на разплащането на строителството са извърше-
ни 3684 контролни измервания на строително-монтажни работи за
172 млн.лв., представляващи 18 % от стойността на годишната зада-
ча на обектите, на които са извършени контролни измервания. За
допуснатите нарушения са наложени съответни санкции.

IV. РАЗВИТИЕ НА БЕЗКАСОВИТЕ ПЛАЩАНИЯ

Извършените чрез Българската народна банка и Българската външнотърговска банка през отчетната 1968 г. безкасови плащания между предприятията, организациите и учрежденията общо и по отделни форми на плащане се виждат от следната таблица:

№ п о ред	ФОРМИ НА ПЛАЩАНЕ	1967 г.			1968 г.		
		Платежни докумен- ти хил. броя	Оборо- ти млн лева	%	Платежни докумен- ти хил. броя	Оборо- ти млн лева	%
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Акцептна-общо:	12 604	24 339	79,1	13 071	23 204	80,1
а/	обикновена акцептна	1 079	1 035	3,4	835	649	1,8
б/	ускорена акцептна	11 525	23 304	75,7	12 236	27 555	78,3
2.	Акредитиви	13	35	0,1	17	53	0,1
3.	Особени сметки	110	36	0,1	109	74	0,2
4.	Платежни нареж- дания/вирменти/	4 347	5 639	18,3	4 319	6 167	17,6
5.	Разплащателни чекове: акцеп- тирани, от лимити- рани и нелимити- рани чекови книжки	203	285	0,9	204	276	0,8
6.	Периодични раз- плащания по сал- до	155	466	1,5	140	411	1,2
		17 432	30 800	100,0	17 860	35 185	100,0

През отчетната година безкасовите плащания в народното стопанство са увеличени с 4385 млн.лв. или с 14,2 % в сравнение с 1967 г. Увеличение показва и броят на платежните документи - 428 хил.броя, или 2,5 %.

Основна форма в безкасовия платежен оборот е ускорената акцептна форма на плащане, чрез която са извършени 78,3 % от общия обем на безкасовите плащания през 1968 г.

От общата сума на плащанията, извършени по ускорената акцептна форма, възлизаща на 27 555 млн.лв., с просрочен заем са изплатени 1180 млн.лв., или 4,3 %.

Извършвайки плащанията, банката провежда и контрол по спазването на договорната дисциплина между предприятията, организациите и учрежденията. През отчетната година са приети от банките 95400 броя откази от акцепт за 129.5 млн.лв., срещу 95700 броя за 132.4 млн.лева през 1967 година. По бройки намалението на отказите от акцепт е 0.08 %, а по суми - 0.11 %. Това показва, че през 1968 година в отношенията между предприятията и организациите относно спазването на договорната дисциплина е настъпило известно подобряване, но то все още е недостатъчно. Разпределението на приетите откази от акцепт през 1968 г. по мотиви на извършването им е както следва:

Мотиви на отказа	Относителен дял на отказите от акцепт за:	
	1967 г. %	1968 г. %
1. Непоръчани доставки или такива, надвишаващи договорираните количества	40,8	40,2
2. Некачественост, нестандартност, некомплектност на доставката или нарушение на асортимента	31,8	28,9
3. Други нарушения на договора, поръчката или закона, неизпратени доставки, платени вече стоки или аритметически грешки	27,4	30,9
	100,0	100,0

Намалението на относителния дял на отказите от акцепт по първата и втората група показва, че през отчетната година по отношение спазването на качеството, стандартността, асортимента и комплектността на договорираните между страните доставки, работи и услуги е налице известно подобряване на договорната дисциплина. Повишаването обаче на относителния дял на отказите от ак-

цепт по третата група мотиви показва, че доставчиците са допуснали повече нарушения по други специфични клаузи на договорите във връзка с извършваните доставки, работи и услуги, включвали са в платежните искания неизпратени доставки или неизвършени работи и услуги и други.

V. КОНТРОЛ ПО ФОНД "РАБОТНА ЗАПЛАТА"

Банковият контрол по разходването на фонда на работната заплата през 1968 г. беше насочен главно към предприятията, работещи по новата система на ръководство на народното стопанство, за обхващане, правилното образуване и разпределение на общия доход и печалбата на предприятията, формирането на резултативния фонд "Работна заплата", както и целевото и законосъобразно разходване на отпуснатите средства за заплати, премии и награди в съответствие с нормативните документи, утвърдени от правителството.

Още в края на м.март 1968 г. банката информира Министерския съвет за резултатите от разходването на фонда "Работна заплата" през първото тримесечие, като по отношение на министерствата, допуснали недостиг по фонда "Работна заплата" предложи да се продължат същите да покрият недостига до края на първото полугодие и да не допускат нов недостиг до края на годината. Във връзка с това Министерският съвет взе съответно решение. Но през II полугодие недостигът по фонда "Работна заплата", вместо да намалява, растеше, като исканията за заеми за заплати от отделни обединения надхвърляха значително постъпленията по фонд "Икономическо въздействие и подпомагане". Поради това през м.кни Централното управление на банката предупреди някои министерства и обединения, като министерството на машиностроенето, ДСО "Балканкар", ДСО "Агромашина", ДСО "Металообработващи и дървообработващи машини и инструменти" и ДСО "Елпром", че поради липса на условия банката не ще отпуска повече заеми за заплати срещу бъдещи постъпления по фонд "Икономическо въздействие и подпомагане".

Във връзка с това министърът на машиностроенето внесе доклад, по повод на който Министерският съвет с решение № 331 от 1.VIII.1968 г. разреши на банката да продължи да отпуска заеми за заплати на обединенията към Министерството на машиностроенето при недостиг на фонд "Работна заплата" на подчинените им пред-

приятия. С решение № 464 от 21.XI.1968 г. на Министерския съвет такова разрешение се даде и за предприятията към Министерството и леката промишленост.

На база на резултатите по фонд "Работна заплата" за деветмесечието на 1968 г. банката отново изнесе информация до Министерския съвет, като посочи очаквания недостиг общо за 1968 г. За 1968 г. 908 предприятия от различните отрасли на народното стопанство допуснаха недостиг на фонда "Работна заплата", който беше оформен с банков заем за 103 млн.лв., срещу 16,4 млн.лв. през 1967 г. Една част от разрешения банков кредит/около 41 млн. лв./ е издължена впоследствие от фондовете "Допълнително материално стимулиране", "Икономическо въздействие и подпомагане" и др. Необезпечена част остава за около 62 млн.лв.

Банката упражнява контрол и при отпускането на средства за премии и награди. В това отношение се срещнаха големи трудности, тъй като в много случаи предприятията и по-горестоящите им организации предявяваха искания за изплащане на премии и награди, несъобразени с действащите нормативни документи. Особено характерни в това отношение са случаите при изплащане на награди за изпълнение на плана за технически прогрес. За награди по линията на откритията, изобретенията и рационализациите се предлагаха лица, които явно нямаха принос в развитието на рационализаторското движение.

VI. СЧЕТОВОДНО-ОТЧЕТНА РАБОТА НА БАНКАТА

В счетоводната отчетност на банката през 1968 г. бяха осъществени организационни и други промени за издигането ѝ на по-високо равнище. Непрекъснато увеличаващият се обем на счетоводно-оперативната работа във връзка с развитието на икономиката на страната продължава да предизвиква значителни затруднения и прекомерно напрежение в работата на банковите счетоводни работници. Операциите на банката от 31.147.000 през 1960 г. са се увеличили на 47 622 000 през 1968 г. или с 52,9 %. За същия период броят на счетоводителите в банката е увеличен от 2708 на 2713, или само с 5 души. Броят на операциите на един счетоводен работник се е увеличил от 11 502 през 1960 г. на 17 553. Увеличеният обем на

работата е извършван за сметка на подобряване на организацията, формите и методите на работа и съоръжаване с малка и средна канцеларска техника. Въпреки това счетоводителите са претоварени с работа, което се отразява на качеството ѝ. Банката разполага главно с малка и средна канцеларска техника - пишещи, събирачни и изчислителни машини от най-различни модели, по-голямата част от които са доставени преди повече от 10 години и са вече морално и физически износени. Още по-лошо е положението със средната техника.

За да се подобрява и занапред счетоводноотчетната работа в банката, е необходимо да се вземат решителни мерки и още през 1969 г. да бъдат доставени най-малко 500 събирачни, 200 изчислителни и 250 електрически счетоводни машини. В това отношение разпореждане № 255 от 25.IV.1968 г. на Министерския съвет не беше изпълнено поради валутни затруднения. Необходимо е на банката да се разреши през настоящата година конвертируема валута за доставка на машини от някоя капиталистическа страна, тъй като възможностите за внос от социалистическите страни за сега са ограничени.

През м. юли 1968 г. Министерският съвет разпореди от 1 август същата година към Централното управление на Българската народна банка да се създаде като бюджетно мероприятие електронно-изчислителен център. Задачата му бе да проектира и да организира системата за обхващане, предаване и обработване на икономическата информация на финансово-кредитните институти в страната.

В изпълнение на тези задачи бяха разработени и внедрени проекти за ДСК, а от 1 септември - за БНБ за централизирано обработване и отчитане на междуклоновите операции на двата института. Беше разработен проект за автоматизиране обхващане на цялостната отчетно планова работа на Българската външнотърговска банка. Необходимо е да се разрешат още през 1969 г. 110 000 валутни лева по второ направление за дооскомплектоване на наличната електронно-изчислителна машина с цел да се достигне нейната максимална проектна мощност.

VII. СЪСТОЯНИЕ НА КАДРИТЕ

Общият брой на служителите при Българската народна банка от 7802 души на 1 януари 1968 г. е увеличен на 7887 в края на 1968 г. или с 85 души, което представлява 1 %. Увеличението засяга предимно кадрите на Електронно-изчислителния център, който обслужва цялата финансово-кредитна система.

От общия брой на персонала при банката, 4363 души или 55,3 % са жени, в това число в счетоводния състав 88,9 %, в касовите служби 61,8 %, в техническите кадри 23,8 %, в икономическите кадри 21,9 % и в ръководните кадри 5,8 %.

С висше образование са 21,5 %, от общия брой на служителите при банката, със средно специално образование - 40,1 %, със средно гимназиално образование - 24,9 % и със основно образование - 13,5 %.

По възраст служителите при Българската народна банка се разпределят: до 30 г. - 21,2 %; до 40 г. - 30,4 %; до 50 г. - 29,6 %; над 50 г. - 18,5 %. В системата на банката има служители: жени над 55-годишна възраст - 59 души, а мъже над 60 годишна възраст - 192 души.

С трудов стаж до 3 години са 815 души, до 10 г. - 1580 души, до 20 г. - 2843 души и над 20 г. - 2649 души.

Централното управление на банката полагаше непрекъснато грижи за квалификацията на кадрите, но изискванията постоянно растат. Цялостното внедряване на новата система на ръководство на народното стопанство и повишените изисквания за участие на банките в съставянето на единния план за социално-икономическо развитие на страната и в реализирането на народностопанските пропорции поставят нови отговорни задачи пред Българската народна банка. Във връзка с това работата по квалификацията на банковите кадри ще се издига на още по-високо равнище. Особено внимание ще се обърне на квалификацията на икономическите кадри на банката. Непрекъснато ще се подобрява и организацията на работата в счетоводните и в касовите служби. Наред с това ще се разширява подетото вече движение на бригадите за комунистически труд и ще се създават образцови колективи и образцови банкови клонове. Всичко това ще допринесе за срочно изпълняване на нарастващата по обем работа и за по-нататъшно подобряване на нейното качество.

VIII. ПРИХОДИ И РАЗХОДИ НА БАНКАТА

Приходите и разходите по дейността на банката през 1968 г. в сравнение с 1967 г. са реализирани както следва:

/в хил.лева/

№ п о ред	ПРИХОДИ И РАЗХОДИ	1967г. 1968г.		увеличение + намаление - през 1968 г.	
		3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
А. ПРИХОДИ					
1.	Лихви по заеми за оборот- ни средства, съучастия, ценни книжа и по сметки в чуждестранна валута	98 925	172 965	+ 74 040	74,84
2.	Лихви по заеми за капи- тални вложения и други	21 671	61 749	+ 40 078	184,93
3.	Приходи от комисионни операции	22 244	24 977	+ 2 733	12,28
4.	Курсови разлики и дру- ги от девизни операции	1 827	375	- 1 452	79,47
5.	Други приходи	3 686	976	- 2 710	73,52
В с и ч к о:		148 353	261 042	+112 689	75,96
Б. РАЗХОДИ					
1.	Административно-управлен- чески разходи	16 366	17 029	+ 663	4,05
2.	Лихви по разплащателни, фондови и др. сметки	45 052	59 214	+ 14 162	31,42
3.	Курсови разлики и дру- ги от девизни операции	616	369	- 247	40,09
4.	Други разходи	1 672	769	- 903	54,00
В с и ч к о:		63 706	77 381	+ 13 675	21,46
Чиста печалба		84 647	183 661	+ 99 014	116,97
В С И Ч К О:		148 353	261 042	+112 689	75,96

От общата сума на приходите най-голям дял заемат лихвите - кръгло 235 милиона лева или 89,9 %, срещу кръгло 121 млн. лева за 1967 г. Най-голям дял те заемат и от общото увеличение на приходите през 1968 г. в сравнение с 1967 г. - 114 млн. лв.

Увеличението на приходите от лихви се дължи на нарастания общ размер на банковите заеми за оборотни средства и за капитални вложения и на приложението от 1.1.1968 г. на новата лихвена тарифа, с която основните лихвени проценти по заемите за оборотни средства и за капитални вложения, както и лихвеният процент по просрочените заеми бяха увеличени.

Увеличението на приходите от комисионни операции е резултат на нарастването на външнотърговския обмен. Намалението на другите приходи се дължи главно на преустановените постъпления за издръжка на техническите контролни органи, поради преминаване на инвеститорския контрол към министерствата и ведомствата.

Бюджетът на Българската народна банка и Българската външнотърговска банка беше утвърден на 17 601 х.лева, фактически са изразходвани 17 029 хил.лева, или реализирана е икономия от 572 хил.лева.

От извършените разходи най-голям абсолютен и относителен дял заемат платените лихви по разплащателните сметки и фондовете на предприятията и стопанските организации, както и по сметките на институтите ДСК, ДЗИ и "Булстрад". От общото увеличение на тези разходи, възлизащи на 14 162 хил.лева, главната част са платените в повече лихви през 1968 г. на Държавна спестовна каса в размер на 12 262 хил.лева. Това се дължи на значителното увеличение на предепозираниите влогове по сметката на Държавна спестовна каса, олихвявани с 3,5 % годишна лихва.

Реализираната чиста печалба от Българска народна банка и Българска външнотърговска банка възлиза на 183 661 016,70 лв.

В тази сума се включва чиста печалба от Българска народна банка - 137 836 250,14 лв. и чиста печалба на Българска външнотърговска банка - 45 824 766,56 лева.

За сметка на реализираната печалба от Българска външнотърговска банка са внесени в приход на републиканския бюджет 55%

данък върху общия доход, възлизащ на 25 203 621,61 лв. Остатъкът от печалбата - 20 621 144,95 лв. се разпределя: 50 % за Резервен фонд - 10 310 572,48 лв.; 45 % за дивиденди на акционерите - 9 279 515,23 лв.; 3 % за фонд "Техническо усъвършенствувание и механизация" - 618 634,34 лв.; 2 % за фонд "Социално-битови и културни мероприятия" 412 422,90 лв.

Срещу реализираната печалба за 1968 г. от Българска народна банка - 137 836 250,14 лв., са внесени в приход на републиканския бюджет - 95 339 000 лв. След като от реализираната печалба се приспаднат 709 540,30 лв. за фонд "Награждаване и премиране на служителите" при БНБ и 88 574,52 лв. лихви по заеми на инвеститори, работещи по новата система на ръководство на народното стопанство, за доставка на машини и съоръжения, геоложки проучвания и др. разходи по обекти, включени в плана за капиталните вложения, остава за довносяне от 1968 г. в приход на републиканския бюджет 41 699 135,32 лв. Тази сума е внесена в бюджета в началото на 1969 г.

Предлагаме Министерският съвет да приеме следното

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е:

1. Одобрява отчета на Българската народна банка за дейността ѝ през 1968 г. и разпределението на реализираната печалба.
2. Министерството на финансите да установи ред за бракуване на негодни стоки и материали, които са загубили потребителната си стойност и поради това са станали негодни за използване за производствени и други нужди.
3. Държавният комитет за планиране и Държавният комитет за наука и технически прогрес да заделят през 1970 г. 700 000 вал.лева конвертируема валута за внос на изчислителна и канцеларска техника с която Българската народна банка да достави 500 събирачни, 200 изчислителни, 250 електрически счетоводни машини, а също и необходимите съоръжения и принадлежности за дооскомплектуване на наличната електро-изчислителна машина.
4. Министерството на финансите и Българската народна банка, съвместно с Държавния комитет за наука и технически

прогрес, в едномесечен срок да уточнят окончателния модел и конфигурация на електронно-изчислителната машина и съответните допълнителни устройства и съоръжения, необходими на финансово-кредитната система във връзка с изграждането на автономна автоматизирана система за обхващане, предаване и обработка на икономическата информация, като внесат съответно предложение в Министерския съвет.

София, май 1969 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/К. Зарев/

Приложение:

Баланс и сметка
"Печалби и загуби"
за 1968 г.

нап. 5 екз.

1 за предс.МС

2

3.

4.

5 за службата

№ 102/7.V.69г.

Изготвил: Н.Лазаров

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

на Общия банков съвет по отчета на Българската народна банка за дейността ѝ през 1968 година

Общият банков съвет в заседанието си на 28 април 1969 г. разгледа отчета на Българската народна банка за дейността ѝ през 1968 г.

През отчетната година е осъществено успешно развитие на нашата социалистическа икономика. Висок прираст е реализиран на обществения продукт и произведения национален доход. Постигната е повишена производителност на труда и рентабилност на предприятията. Производителността на труда нараства с по-високи темпове от средната работна заплата.

Наред с това и през отчетната година са проявени някои неблагоприятни тенденции в развитието на икономиката. Допуснато е увеличение на използването на чужд национален доход спрямо 1967 г. Отклонени са в национален мащаб значителни оборотни средства за кредитиране на капитални вложения. Допуснати са в голям размер просрочени заеми. В някои отрасли и обединения просрочието на банковите заеми е достигнало от 20 - 30 % до над 70 %. Голямо е изоставането в изпълнението на плана за въвеждане в действие на основните фондове. Значителен е размерът на немонтираните машини и съоръжения към края на годината.

При извършване на своята дейност през отчетната година Българската народна банка се е ръководила от решенията на IX конгрес на Българската комунистическа партия, от 44-о постановление на ЦК на ВКП и МС от 1967 г., от решенията на Юлския и Ноемврийския пленуми на партията, проведени през 1968 година и от другите решения и указания на партията и правителството за усъвършенствуване на управлението на нашето социалистическо общество и за поврат от екстензивно към интензивно развитие в условията на новата система на ръководство на народното стопанство.

Във връзка с това банката е провела редица мероприятия, насочени към повишаване ролята на кредита, лихвата и разплащанията като икономически лостове за въздействие върху дей-

ността на предприятията и за контрол чрез лева с цел да се повиши ефективността на икономиката. Изготвени са и влязоха в сила нова лихвена тарифа, нова наредба за плащанията, нова наредба и таблица за амортизационните норми и нова наредба за контрола по фонда на работната заплата. Одобрена е нова наредба за взаимоотношенията на банките със стопанските организации. Банката е участвувала и в изработването на всички други наредби и правилници на правителството във връзка с цялостното приложение на новата система на ръководство на народното стопанство. Направени са някои неотложни изменения и подобрения в действащите наредби и инструкции на банката по кредитирането за оборотни средства, за капитални вложения и други.

През отчетната година Българската народна банка е положила значителни усилия за изпълняване емисионната дейност съгласно емисионната директива на правителството при значително нарастване на паричните доходи на населението и общо на наличнопаричния оборот в страната. В тази най-важна област от дейността на емисионната банка е необходимо да се подобри и засили още повече икономическата работа на нейните органи, като съставянето и изпълнението на касовия план се обвърже по-добре с кредитната и разплащателната дейност на банката.

Кредитната дейност на банката през 1968 г. е изпълнявана успешно на основата на утвърдения кредитен план за оборотни средства и за капитални вложения. Кредитът и лихвата са използвани като важни икономически лостове за въздействие и контрол върху дейността на предприятията и стопанските организации. За това значително е допринесла и прилаганата от началото на 1968 г. нова лихвена тарифа. Резултатно е изпълнен и планът за финансиране на капиталните вложения. Общо чрез кредита и финансирането на народното стопанство банката е въздействувала за повишаване ефективността както на основните, така и на оборотните фондове в народното стопанство. Поставено е началото за предоставяне на кредити за капитални вложения чрез конкурс, съобразно с ефективността на предлаганите за строеж обекти. Общият банков съвет счита, че този начин на отпускане кредити за капитални вложения следва да се разшири в бъдеще още повече.

Банката е извършвала през годината успешно контролната дейност по разходването на фонда на работната заплата. На основата на реализираната през отчетната година благоприятна пропорция между нарастването на производителността на труда и средната работна заплата банката трябва обаче да засили и подобри още повече своята контролна дейност в тази област.

През отчетната година успешно е осъществена дейността на банката по организирането и извършването на безналичните разплащания в страната. В тази област следва да се засили въздействието на банката върху дейността на предприятията, които допускат систематическо просрочие на банкови заеми при ползването на ускорената форма на плащане.

Общият банков съвет констатира, че през 1968 г. банковата счетоводна работа е изпълнявана редовно съгласно съществуващите разпореждания относно контрола и спазването на счетоводната, бюджетната и касовата дисциплина в страната. В тази област съществува голяма претовареност на счетоводните и касовите работници при банковите клонове. Крайно недостатъчна е механизацията на банковата счетоводна работа. За подобряването ѝ е необходимо да се увеличат счетоводните машини.

Общият банков съвет констатира, че работата на Електронно-изчислителния център трябва вече да се постави на съответното високо равнище, за да може да се отговори на големите нужди на финансово-кредитната система от съвременна, бърза изчислителна техника.

По квалификацията и подбора на банковите кадри през 1968 г. е извършена значителна по обем и по качество работа. Нужно е през 1969 г. и за в бъдеще тази работа да се разшири и подобри, като се обърне особено внимание на подготовката на банковите икономически кадри с оглед на новите задачи, които се поставят пред банката за участието ѝ в съставяне на единния план за социално-икономическо развитие на страната и за реализирането на заложените в плана народностопански пропорции.

В резултат на дейността си през отчетната 1968 г. Българската народна банка е реализирала чиста печалба в размер на 137 836 250,14 лева, от която, съгласно отчета, остават да се

довнесат в приход на републиканския бюджет през 1969 г.
41 699 135,32 лева. В началото на 1969 г. тази сума е внесена
в бюджета.

В заключение, Общият банков съвет счита, че отчетът
на Българската народна банка правилно отразява извършената
от нея дейност през 1968 г. и предлага на Министерския съвет
да утвърди отчета, разпределението на печалбата, както и посо-
чените в проектопостановлението мероприятия.

8
6
6
9
7

БЪЛГАРСКА
НАРОДНА БАНКА

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ
БЪЛГАРСКА ВЪНШНОТЪРГОВСКА БАНКА
А К Т И В

Г О Д И Ш Е Н
Б А Л А Н С

към 31 декември 1968 г.

Обр. 1-4

с у м и	
II. Емисии, резервни и парични фондове Резервни и парични фондове	178.541.948.57
III. Парични средства и скъпоценни метали	20.500.626.79
IV. Валутни операции	4.444.056.294.84
V. Държавен бюджет и бюджетни учреждения	38.827.190.53
VI. Банкови и други институти	549.574.547.77
VII. Други специални сметки	-
VIII. Сметки на предприятия от промишлеността и строителството	
а) Заеми за оборотни средства	1.547.148.524.54
б) Заеми за капитални вложения	1.131.164.804.69
IX. Сметки на предприятия от строителството	
а) Заеми за оборотни средства	-
б) Заеми за капитални вложения	-
X. Сметки на предприятия от търговията, транспорта и комуналните услуги	
а) Заеми за оборотни средства	1.824.709.864.93
б) Заеми за капитални вложения	294.353.754.25
Сметки по финансиране на жилищно строителство	144.908.807.71
XI. Сметки на предприятия и организации от селското и горско стопанство	
а) Заеми за оборотни средства	302.294.946.55
б) Заеми за капитални вложения	462.781.880.57
XII. Ликвидационни заеми и сметки	931.362.41
XIII. Съучастия и ценни книжа	33.762.651.77
XIV. Банкови капитални вложения и основен ремонт	912.966.26
XV. Основни средства	20.869.322.94
XVI. Междуклонови операции	7.901.211.277.90
XVII. Други сметки	165.850.434.68
XVIII. Резултатни сметки	1.127.91
Всичко	19.062.402.835.11
Задбалансови сметки	6.848.803.302.62
Общо	25.911.206.137.73

П А С И В	
с у м и	
I. Фондове	
Фондове на банката	299.663.040.46
II. Емисии, резервни и парични фондове	
Емисии	836.702.363.55
IV. ВАЛУТНИ ОПЕРАЦИИ	5.083.118.192.42
V. Държавен бюджет и бюджетни учреждения	787.787.538.57
VI. Банкови и други институти	2.226.570.425.71
VII. Други специални сметки	116.305.339.86
VIII. Сметки на предприятия от промишлеността и строителството	
1. Разплащателни и фондови сметки	
а) по оборотни средства	347.590.307.45
б) по капитални вложения	100.229.950.10
2. Средства за финансиране на капитални вложения	-
3. Средства за проучвателни и проектни работи	-
IX. Сметки на предприятия от строителството	
1. Разплащателни и фондови сметки	
а) по оборотни средства	-
б) по капитални вложения	-
2. Средства за финансиране на капитални вложения на строителни, монтажни и проектантски организации	-
3. Средства за проучвателни и проектни работи	-
X. Сметки на предприятия от търговията, транспорта и комуналните услуги	
1. Разплащателни и фондови сметки	
а) по оборотни средства	155.533.738.52
б) по капитални вложения	138.839.755.05
2. Средства за финансиране на капитални вложения на търговски транспортни и комунални предприятия	-
3. Средства за проучвателни и проектни работи на търговски, транспортни и комунални предприятия	-
XI. Сметки на предприятия и организации от селското и горско стопанство	
1. Разплащателни и фондови сметки	
а) по оборотни средства	153.800.127.47
б) по капитални вложения	509.374.263.16
2. Средства за финансиране на капитални вложения	-
3. Средства за финансиране на проучвателни и проектни работи	-
XIV. Банкови капитални вложения и основен ремонт	-
XV. Основни средства — изхавяване	8.115.752.51
XVI. Междуклонови операции	7.958.702.427.98
XVII. Други сметки	206.408.595.65
XVIII. Резултатни сметки	183.661.016.70
Всичко	19.062.402.835.11
Задбалансови сметки	6.848.803.302.62
Общо	25.911.206.137.73

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА *Централно управление* клон

Обр. I—

и българска външнобанковска банка

годишна

МЕСЕЧНА ОБОРОТНА ВЕДОМОСТ

Изходящ № от 196 г. Съставена към *30. декември* 196 *8* г. Шифров № на клон

№ на гл. с/ка	Наименование на разделите и сметките	№ на под-с/ка-та	ОБОРОТИ		САЛДА	
			Дебит	Кредит	Дебит	Кредит
1	2	3	4	5	6	7
	А. Балансови сметки					
	 I. Фондове					
01	Фондове на банката					
	— Уставен фонд	010				16 340 266 0,12
	— Резервен фонд	011				9 174 046 4,51
	— Фонд в основни средства	012				12 753 570 4,3
	— Фонд амортизация	013				1 528 462 6,9
	— Специални фондове	014				28 403 792 7,9
	— <i>Оперативен валютен фонд</i>					18 340 899 2
	Всичко по сметка 01		48 784 425,17	348 447 465,63	0	299 663 040,46
	 II. Емисии, резервни и парични фондове					
02	Емисии					
	— Банкноти за обръщение	020				798 005 936,50
	— Монети за обръщение	021				38 696 427,05
	Всичко по сметка 02		4 329 196 0,00	879 994 323,55	0	836 702 363,55
03	Резервни парични фондове					
	— Резервен фонд — банкноти	030			16 425 406 1,50	
	— Резервен фонд — монети	031			14 287 887,07	
	— Банкноти и монети на път	032				
	Всичко по сметка 03		2 756 387 758,74	2 577 845 810,17	178 541 948,57	0
	 III. Парични средства и скъпоценни метали					
04	Каса		10 051 867 556,35	10 045 417 887,70	6 449 668,65	0
05	Скъпоценни метали		2 347 326 394	9 422 305 80	14 050 958,14	0
	 IV. Валутни операции					
06	Чуждестранни банкноти, монети и пътнически чекове		45 804 637,71	40 050 974,28	57 538 663,43	0
	<i>Сметки по валютни операции</i>		16 283 056 563,84	16 877 872 125,35	4 438 302 630,91	5 033 118 192,42
	 V. Държавен бюджет и бюджетни учреждения					
07	Приходи по републиканския бюджет		9 473 341 337,21	9 680 656 213,25	0	207 314 876,04
08	Разпределяеми и претостъпени приходи по републ. бюджет		356 668 436,37	356 668 436,37	0	0
09	Разходи по републиканския бюджет		7 391 132 858,80	7 391 132 858,80	0	0
10	Бюджетни сметки на народните съвети и учрежденията им		1 805 972 925,13	1 830 930 423,77	0	24 957 498,64
11	Извънбюджетни средства					
	— на учреждения по републиканския бюджет	110				83 729 530,26
	— на народните съвети и учрежденията им	111				78 154 237,23
	Всичко по сметка 11		1 435 895 905,15	1 597 779 672,64	0	161 883 767,49

04	Каса		10.051.867.556,35	10.045.417.887,70	6.449.668,65	0
05	Скъпоценни метали		2.347.326.394	9.422.305,80	14.050.958,14	0
IV. Валутни операции						
06	Чуждестранни банкноти, монети и пътнически чекове <i>сметки по валутни операции</i>		16.283.056.363,84	16.877.872.125,35	4.438.302.630,91	5.033.118.192,42
07	Приходи по републиканския бюджет		9.473.341.337,21	9.680.656.213,25	0	207.314.876,04
08	Разпределяеми и преотстъпени приходи по републ. бюджет		356.668.436,37	356.668.436,37	0	0
09	Разходи по републиканския бюджет		7.391.132.858,80	7.391.132.858,80	0	0
10	Бюджетни сметки на народните съвети и учрежденията им		1.805.972.925,13	1.830.930.423,77	0	24.957.498,64
11	Извънбюджетни средства					
	— на учреждения по републиканския бюджет	110				83.729.530,26
	— на народните съвети и учрежденията им	111				78.154.237,23
	Всичко по сметка 11		1.435.895.905,15	1.597.779.672,64	0	161.883.767,49
12	Разни разплащания с М-во на финансите и други					
	— Заплатени суми на М-во на финансите за пуснати в обръщение монети	120			38.696.427,05	619.206,22
	— Преоценка по паричната реформа — 1952 г.	121			130.763,48	111.557.753,01
	— Средства от републ. бюджет за кредитиране на кап. вложения	122				164.645.671,13
	Всичко по сметка 12		2.898.188.325,62	3.252.992.531,49	38.827.190,53	116.808.766,04
13	VI. Банкови и други институти					393.631.396,40
	Банкови и други институти					
	— Българска външнотърговска банка	130			521.269.284,77	521.269.284,77
	— Държавна спестовна каса	131				1.668.178.734,21
	— Държавен застрахователен институт	132				364.129.666,68
	— Морска търговска банка	133			28.305.263,00	709.440,05
	Всичко по сметка 13		3.258.691.244,66	4.935.687.122,60	549.574.547,77	2.226.570.425,71
14	VII. Други специални сметки					
	Други специални сметки					
	— на учреждения	140				723.041.033,7
	— на обществени организации	141				44.001.236,49
	— Държавен застрахователен институт	142				
	Всичко по сметка 14		6.696.802.309,03	6.813.107.648,89	0	116.305.339,86
15	VIII. Сметки на предприятия от промишлеността и строителството					
	1. Разплащателни и фондови сметки					
	а) по оборотни средства					
	Разплащателни сметки и фондове на промишлени и строителни предприятия					
	— Разплащателни сметки	150				231.314.235,22
	— Фондове	151				105.011.324,10
	Всичко по сметка 15		7.268.630.528,22	7.604.956.087,54	0	336.325.559,32
	б) по капитални вложения					
16	Фонд Разширяване и техническо усъвършенствуване на промишлени и строителни предприятия		548.538.493,73	593.134.964,65	0	44.596.470,92
	Пренос		40.386.528.529,67	44.836.096.852,48	5.231.500.608,00	9.681.068.930,81

р. № 113

№ на гл. с/ка	Наименование на разделите и сметките	№ на под-с/ка-та	О Б О Р О Т И		С А Л Д А	
			Дебит	Кредит	Дебит	Кредит
			4	5	6	7
1	2	3				
	Пренос		70.386.528.529,67	74.836.096.852,48	5.231.500.608,00	9.681.068.933,00
17	Други сметки на промишлени и строителни предприятия и обединения					2.257.440,19
	— дългосрочни депозити	170				12.704.620,43
	— разплащателни сметки за обекти, изпълнявани по стопански начин	171				10.294.154,99
	— Амортизационни отчисления за основен ремонт	172				30.377.263,57
	— Други фондове за капитални вложения	173				
	Всичко по сметка 17		4 03.770.616,40	4 59.404.095,58	0	55.633.479,18
	2. Средства за финансиране на капитални вложения					
18	Бюджетни средства за капитални вложения на промишлени и строителни предприятия					
	— от републиканския бюджет за лимитирани капитални вложения	180				
	— от бюджетите на народните съвети за лимитирани капитални вложения	181				
	Всичко по сметка 18		830.152.790,69	830.152.790,69	0	0
19	Средства на промишлени и строителни предприятия за лимитирани капитални вложения		377.345.825,02	377.345.825,02	0	0
	4. Заемни сметки					
22	а) Заеми за оборотни средства					
	Заеми на промишлени и строителни предприятия за оборотни средства					
	— по оборота и за допълване на норматива	220			344.394.795,85	11.179.699,08
	— за изкупуване	221			639.446.361,57	72.957,23
	— за планови запаси	222			230.861.907,90	
	— за временни нужди	223			30.377.441,06	
	— за нередовни запаси	224			739.287.112	
	— за заплати	225			18.028.459,16	
	— други заеми	226			57.110.149,67	12.091,82
	Всичко по сметка 22		194.848.690.533,33	18.168.521.815,13	1.327.611.986,33	11.264.748,13
23	Просрочени заеми на промишлени и строителни предприятия за оборотни средства		3.365.641.008,83	3.146.104.470,62	219.536.538,21	0
	б) Заеми за капитални вложения					
24	Заеми на промишлени и строителни предприятия за незавършени лимитирани капитални вложения		94.362.306,60	157.404.390,01	786.218.679,59	0
25	Заеми на промишлени и строителни предприятия за незавършени нелимитирани капитални вложения		72.967.853,06	40.260.599,74	32.707.253,32	0
26	Заеми на промишлени и строителни предприятия за завършени капитални вложения		303.774.020,40	80.473.327,71	223.300.692,69	0
27	Заеми за временни нужди на промишлени и строителни предприятия за капитални вложения и за проучвателни и проектни работи					
	— срещу бъдещи постъпления по Фонд Разширяване и техническо усъвършенстване	270			1.012.741,29	
	— срещу непостъпили в срок средства за лимитирани капитални вложения	271				
	— за изпълнени лимитирани капитални вложения над тримесечните и годишните планове на обектите	272			78.274.723,03	
	— за изпълнение проучвателни и проектни работи над годишните планове	273			239.680,58	
	— за основен ремонт	274			29.312,75	

			19 484 869 053,33	18 168 521 815,13	1 327 611 986,33	1 126 474 813
			3 365 641 008,83	3 146 104 470,62	2 195 363 382,1	0
23	Всичко по сметка 22 Просрочени заеми на промишлени и строителни предприятия за оборотни средства					
	б) Заеми за капитални вложения					
24	Заеми на промишлени и строителни предприятия за неза-		94 362 306 9,60	157 404 390,01	78 621 867 9,59	0
25	вършени лимитирани капитални вложения		72 967 853,06	40 260 599,74	32 707 253,32	0
26	Заеми на промишлени и строителни предприятия за неза-		303 774 020,40	80 473 327,71	223 300 692,69	0
	вършени нелимитирани капитални вложения					
27	Заеми на промишлени и строителни предприятия за за-					
	вършени капитални вложения					
	— срещу бъдещи постъпления по Фонд Разширяване	270			1 012 741,29	
	и техническо усъвършенствуване					
	— срещу непостъпили в срок средства за лимитирани	271			78 274 723,03	
	капитални вложения					
	— за изпълнени лимитирани капитални вложения над	272			239 680 9,58	
	тримесечните и годишните планове на обектите					
	— за изпълнение проучвателни и проектни работи над	273			293 129,75	
	годишните планове					
	— за основен ремонт	274				
	Всичко по сметка 27		185 262 620,90	103 285 217,25	81 977 403,65	0
28	Просрочени заеми на промишлени и строит. предприятия					
	— за капитални вложения	280			1 264 657,14	
	— за промишлени нужди и капитални вложения и за	281			569 611 8,30	
	проучвателни и проектни работи					
	Всичко по сметка 28		1 111 906 841,61	1 049 460 661,7	696 077 5,44	0
29						
30						
45						
	X. Сметки на предприятия от търговията, транспорта					
	и комуналните услуги					
	I. Разплащателни и фондови сметки					
	а) за оборотни средства					
46	Разплащателни сметки на търговски, транспортни и кому-					
	нални предприятия					78 041 107,86
	— разплащателни сметки	460				23 993 926,13
	— фондове	461				
	Всичко по сметка 46		3 267 741 298,69	3 369 776 332,68	0	1 020 350 339,9
	б) по капитални вложения					
47	Фонд Разширяване и техническо усъвършенствуване на		380 447 996,07	452 083 613,60	0	71 635 617,53
	търговски, транспортни и комунални предприятия					
48	Други сметки на търговски, транспортни и комунални					
	предприятия и обединения					
	— дългосрочни депозити	480				24 800 873,11
	— разплащателни сметки за обекти, изпълнявани по	481				6 069 610,45
	стопански начин					10 882 201,77
	— амортизационни отчисления за основен ремонт	482				25 451 452,19
	— други фондове за капитални вложения	483				
	Всичко по сметка 48		258 497 214,70	325 701 352,22	0	67 204 137,52
	Пренос		100 372 528,73	102 451 556,74	8,90	7 909 813,93
					7,23	9 988 841,94
						7,16

№ на гл. с/ка	Наименование на разделите и сметките	№ на под-с/ка-та	ОБОРОТИ		САЛДА	
			Дебит	Кредит	Дебит	Кредит
1	2	3	4	5	6	7
	Пренос		100.372.528.738,97	102.451.556.748,90	7.909.813.937,23	9.988.841.947,16
	2. Средства за финансиране на капитални вложения на търговски, транспортни и комунални предприятия					
49	Бюджетни средства за капитални вложения на търговски, транспортни и комунални предприятия					
	— от републиканския бюджет за лимитирани капитални вложения	490				
	— от бюджетите на народните съвети за лимитирани капитални вложения	491				
	Всичко по сметка 49		666.971.911,57	666.971.911,57	0	0
5.	Средства на търговски, транспортни и комунални предприятия за лимитирани капитални вложения		124.268.544,88	124.268.544,88	0	0
	4. Заемни сметки					
	а) Заеми за оборотни средства					
53	Заеми на търговски, транспортни и комунални предприятия					
	— по стокооборота и изкупуването	530			1.338.396.369,68	6.093.429,83
	— по оборота	531			10.174.416,65	427.770,73
	— за дотъвяване норматива	532			1.366.097,00	
	— за планови запаси	533			1.695.243,55	
	— по специални разпоредби	534			15.717.544,20	
	— за поредовни запаси	535			12.646.795,08	69,62
	— за заплати	536			10.659.767,66	
	— други заеми	537			17.486.769,98	798.986,68
	- заеми по вноса				47.526.042,28	26.954.784,44
	- заеми по износа				189.648.030,96	19.223.663,23
	Всичко по сметка 53		21.325.020.534,74	19.733.202.162,23	1.645.317.077,04	53.498.704,53
54	Груси сметки заеми на търговски, транспортни и комунални предприятия за оборотни средства		1.012.197.026,87	832.804.238,98	179.392.787,89	0
	б) Заеми за капитални вложения					
55	Заеми на търговски, транспортни и комунални предприятия за незавършени лимитирани капитални вложения		149.144.701,79	54.648.643,35	94.496.058,44	0
56	Заеми на търговски, транспортни и комунални предприятия за незавършени нелимитирани капитални вложения		103.988.548,87	58.472.704,82	45.515.844,05	0
57	Заеми на търговски, транспортни и комунални предприятия за завършени капитални вложения		167.295.263,05	48.978.089,62	118.317.173,43	0
58	Заеми за временни нужди на търговски, транспортни и комунални предприятия за капитални вложения и за проучвателни и проектни работи					
	— срещу бъдещи постъпления по фонд Разширяване и техническо усъвършенстване	580			356.343,29	
	— срещу непостъпили в срок средства за лимитирани капитални вложения	581				
	— за извършени лимитирани капитални вложения над тримесечните и годишни планове на обектите	582			27.219.168,59	
	— за извършени проучвателни и проектни работи над годишните планове	583			2.172.688,41	

Всичко по сметка 58		21.323.020.334.74	19.733.202.162.23	1.645.317.077.04	5.349.870.45.3
54	Прострочени заеми на търговски, транспортни и комунални предприятия за оборотни средства	1.012.197.026,87	832.804.238,98	179.392.787,89	0
б) Заеми за капитални вложения					
55	Заеми на търговски, транспортни и комунални предприятия за незавършени лимитирани капитални вложения	149.144.701,79	54.648.643,35	94.496.058,44	0
56	Заеми на търговски, транспортни и комунални предприятия за незавършени нелимитирани капитални вложения	103.988.548,87	58.472.704,82	45.515.844,05	0
57	Заеми на търговски, транспортни и комунални предприятия за завършени капитални вложения	167.295.263,05	48.978.089,62	118.317.173,43	0
58	Заеми за временни нужди на търговски, транспортни и комунални предприятия за капитални вложения и за проучвателни и проектни работи			356.343,29	
	— срещу бъдещи постъпления по фонд Разширяване и техническо усъвършенствуване	580			
	— срещу непостъпили в срок средства за лимитирани капитални вложения	581		27.219.168,59	
	— за извършени лимитирани капитални вложения над тримесечните и годишни планове на обектите	582		2.172.688,41	
	— за извършени проучвателни и проектни работи над годишните планове	583			
	— за основен ремонт	584			
Всичко по сметка 58		723.190.046,4	425.708.043,5	29.748.200,29	0
59	Прострочени заеми на търговски, транспортни и комунални предприятия			815.299,76	
	— за капитални вложения	590		5.461.178,28	
	— за временни нужди, за капитални вложения и за проучвателни и проектни работи	591			
Всичко по сметка 59		64.685.942,66	58.409.464,62	6.276.478,04	0
5. Сметки по финансиране на жилищно строителство					
60	Финансиране жилищно строителство за сметка на ДСК			46.364.150,26	
	— срещу собствени средства на гражданите	600		24.895.661,68	
	— срещу разрешени заеми на гражданите	601		71.678.074,69	
	— на народни съвети за продажба на гражданите	602		1.970.921,08	
	Финансиране подгот. на жил. строителство с/у разреш. заеми от ДСК на народните съвети	603			
Всичко по сметка 60		204.824.744,09	59.915.936,38	144.908.807,71	0
XI. Сметки на предприятия и организации от селското и горско стопанство					
1. Разплащателни и фондови сметки					
а) по оборотни средства					
62	Разплащателни сметки и фондове на селско-стопански и горски предприятия и организации			9.663.405,83	
	— разплащателни сметки	620		1.555.264,75	
	— фондове	621			
Всичко по сметка 62		195.092.471,27	220.308.524,65	0	25.216.053,38
б) по капитални вложения					
63	Фонд Разширяване и техническо усъвършенствуване на селскостопански и горски предприятия и организации	509.508.961,76	570.461.771,36	0	60.952.809,60
Пренос		124.967.846.395,16	124.922.569.545,71	10.173.786.364,12	10.128.509.514,67

№ на гл. с/ка	Наименование на разделите и сметките	№ на под-с/ката	ОБОРОТИ		САЛДА	
			Дебит	Кредит	Дебит	Кредит
1	2	64	4	5	6	7
	Пренос		124.967.846.395,16	124.922.569.545,71	10.173.786.364,12	10.128.509.51
64	Други сметки на селскостопански и горски предприятия, организации и обединения					
	— дългосрочни депозити	640				
	— разплащателни сметки за обекти, изпълнявани по стопански начин	641				3.178.597,87
	— средства от републиканския бюджет за кредитиране на предприятия и организации	642				432.445.819,56
	— амортизационни отчисления за основен ремонт	643				3.206.454,49
	— други фондове за капитални вложения	644				9.590.581,64
	Всичко по сметка 64		259.051.925,39	707.473.378,95	0	448.421.453,56
	2. Средства за финансиране на капитални вложения					
65	Бюджетни средства за капитални вложения на селскостопански и горски предприятия от републиканския бюджет за лимитирани капитални вложения		137.275.474,09	137.275.474,09	0	0
66	Средства на селскостопански и горски предприятия и организации за лимитирани капитални вложения		42.142.383,40	42.142.383,40	0	0
	4. Заемни сметки					
	а) Заеми за оборотни средства					
69	Заеми на селскостопански и горски предприятия и организации					
	— на ТКЗС за производствени нужди	690			144.770.670,28	114.054.539,74
	— на държ. селскостопански и горски предприятия и орган. за сезонни разходи	691			145.475.621,58	145.295.343,35
	— за временни нужди	693				
	— за нередовни запаси	694			27.370,54	
	— за заплати	695			22.280,00	
	— ликвидационни заеми на ТКЗС	696			366.233,25	
	— други заеми	697			4.278.910,89	
	Всичко по сметка 69		4.218.140.234,31	4.051.783.221,86	294.941.086,54	128.584.074,09
70	Просрочени заеми на селскостопански и горски предприятия и организации за оборотни средства		125.961.294,60	118.607.434,59	7.353.860,01	0
	б) Заеми за капитални вложения					
71	Заеми на селскостопански и горски предприятия за незавършени лимитирани капитални вложения		9.999.208,31	2.345.117,01	7.654.091,30	0
72	Заеми на селскостопански и горски предприятия и организации за незавършени нелимитирани капитални вложения		83.656.214,82	55.901.272,81	27.754.942,01	0
73	Заеми на селскостопански и горски предприятия и организации за завършени капитални вложения		472.143.012,40	53.969.368,62	418.173.643,78	0
74	Заеми за временни нужди на селскостопански и горски предприятия и организации за капитални вложения и за проучвателни и проектни работи					

— за заплати		695				3 6 6 2 3 3,2 5		
— ликвидационни заеми на ТКЗС		696						
— други заеми		697				4 2 7 8 9 1 0 8 9		
Всичко по сметка 69			4 2 1 8 1 4 0 2 3 4,3 1	4 0 5 1 7 8 3 2 2 1,8 6	2 9 4 9 4 1 0 8 6,3 4	1 2 8 5 8 4 0 7 4,0 9		
70	Просрочени заеми на селскостопански и горски предприятия и организации за оборотни средства		1 2 5 9 6 1 2 9 4,6 0	1 1 8 6 0 7 4 3 4,5 9	7 3 5 3 8 6 0,0 1			0
б) Заеми за капитални вложения								
71	Заеми на селскостопански и горски предприятия за незавършени лимитирани капитални вложения		9 9 9 9 2 0 8,3 1	2 3 4 5 1 1 7,0 1	7 6 5 4 0 9 1,3 0			0
72	Заеми на селскостопански и горски предприятия и организации за незавършени нелимитирани капит. вложения		8 3 6 5 6 2 1 4,8 2	5 5 9 0 1 2 7 2,8 1	2 7 7 5 4 9 4 2,0 1			0
73	Заеми на селскостопански и горски предприятия и организации за завършени капитални вложения		4 7 2 1 4 3 0 1 2,4 0	5 3 9 6 9 3 6 8,6 2	4 1 8 1 7 3 6 4 3,7 8			0
74	Заеми за временни нужди на селскостопански и горски предприятия и организации за капитални вложения и за проучвателни и проектни работи							
	— срещу бъдещи постъпления по фонд Разширяване и техническо усъвършенствуване	740			9 0 9 4 4 3,0 3			
	— срещу непостъпили в срок средства за лимитирани капитални вложения	741			2 0 0 2 3 3 9,9 1			
	— за изпълнени лимитирани капитални вложения над тримесечните и годишните планове на обектите	742			5 6 3 2 9 5 8,3 4			
	— за изпълнени проучвателни и проектни работи над годишните планове	743			3 4 4 8 3 8,5 0			
	— за основен ремонт	744						
Всичко по сметка 74			1 1 4 4 6 3 2 0 3,2 8	1 0 5 5 7 3 6 2 3,5 0	8 8 8 9 5 7 9,7 8			0
75	Просрочени заеми на селскостопански и горски предприятия и организации							
	— за капитални вложения	750			4 1 2 0 3,2 4			
	— за временни нужди за капитални вложения и за проучвателни и проектни работи	751			2 6 8 4 2 0,4 6			
Всичко по сметка 75			3 4 6 6 9 2 0 5,3 5	3 4 3 5 9 5 8 1,6 5	3 0 9 6 2 3,7 0			0
XII. Ликвидационни заеми и сметки								
76	Ликвидационни заеми и сметки							
	— заеми на разни лица	760			1 6 0 3 4 0,2 0			
	— съдебни вземания	761			7 7 1 5 2 2,2 1			
Всичко по сметка 76			9 4 7 9 4 8,8 5	1 6 0 8 6,4 4	9 3 1 8 6 2,4 1			0
XIII. Съучастия и ценни книжа								
77	Съучастия и ценни книжа		3 4 0 1 4 4 7 6,9 2	2 5 1 8 2 5,1 5	3 3 7 6 2 6 5 1,7 7			0
XIV. Банкови капитални вложения и основен ремонт								
78	Банкови капитални вложения и основен ремонт							
	— разходи за "лимитирани" капитални вложения	781			9 1 2 9 6 6,2 6			
	— разходи за основен ремонт	783						
Всичко по сметка 78			1 6 2 2 8 7 1,5 2	7 0 9 9 0 5,2 6	9 1 2 9 6 6,2 6			0
Пренос			1 3 0 5 0 1 9 3 3 8 4 8,4 0	1 3 0 2 3 2 9 7 8 2 1 9,0 4	1 0 9 7 4 4 7 0 6 7 1,6 8	1 0 7 0 5 5 1 5 0 4 2,3 2		

№ на гл. с/ма	Наименование на разделите и сметките	№ на под-с/ма-та	О Б О Р О Т И		С А Л Д А	
			Дебит	Кредит	Дебит	Кредит
1	2	3	4	5	6	7
	Пренос		130,501.933.848,40	130,232.978.219,04	10.974.470.671,68	10.705.515.042,3
	XV. Основни средства					
79	Основни средства, малоценни и малотрайни предмети					
	— основни средства	790			20.061.932,97	
	— малоценни и малотрайни предмети	791			807.389,97	
	Всичко по сметка 79		21.605.862,84	736.539,90	20.869.322,94	0
80	Изхвърляне на основните средства и на малоценните и малотрайни предмети					
	— на основните средства	800				7.308.362,54
	— на малоценните и малотрайните предмети	801				807.389,97
	Всичко по сметка 80		403.791,23	8.519.543,74	0	8.115.752,51
	XVI Междуклонни операции					
81	Издадени преводи		12.873.546.628,90	15.188.314.882,63	2.514.846.212,18	4.829.614.465,91
82	Получени преводи		15.266.617.159,91	13.006.934.200,96	5.385.981.434,11	3.126.298.475,16
83	Неизравнени суми по преводи		514.560,05	514.560,05	0	0
84	Преводи за изпълнение		328.645.605,11	331.051.460,36	383.631,61	2789.486,86
85	Издадени преводи от минали периоди					
86	Получени преводи от минали периоди		2.300.287.457,66	2.300.287.457,66	0	0
87	Уравнителна служба					
	— документи за връчване	870				
	— получени документи	871				
	Всичко по сметка 87		9.450.873.119,08	9.450.873.119,08	0	0
	XVII. Други сметки					
88	Акредитива и особени сметки					
	— акредитивни	880				299.965,19
	— особени сметки	881				575.985,33
	Всичко по сметка 88		79.457.830,57	80.333.781,09	0	875.950,52
89	Лимитирани и акцептирани чекове					

87	Управителна служба						
	— документи за връчване	870					
	— получени документи	871					
	Всичко по сметка 87		9.450.873.119,08	9.450.873.119,08	0	0	
	XVII. Други сметки						
88	Акредитиви и особени сметки						
	— акредитиви	880				299.965,19	
	— особени сметки	881				575.985,33	
	Всичко по сметка 88		79.457.830,57	80.333.781,09	0	875.950,52	
89	Лимитирани и акцептирани чекове						
	— лимитирани чекове	890				138.940,27	
	— акцептирани чекове	891				40.802,20	
	Всичко по сметка 89		22385.653,41	22565.395,88	0	179.742,47	
90	Други дебиторни и кредиторни сметки						
	— сметки за съдебни дела	900			165.496.005,12	2270.676,29	
	— блокирани суми в банкови сметки				36.814,34	32765.472,14	
	— дебитори и кредитори					170.281.203,36	
	— работници и служители	901				35.550,87	
	— подотчетни лица	902			66.606,97		
	— стопански материали	903			251.008,25		
	Всичко по сметка 90		8.777.408.626,07	8.816.911.094,05	165.850.434,68	205.352.902,66	
	XVIII. Резултатни сметки						
91	Лихви		301.473.954,05	301.473.954,05	0	0	
92	Други приходи и разходи		29.141.672,71	29.141.672,71	0	0	
93	Административно-управителни разходи		17.547.231,80	17.547.231,80	0	0	
94	Приходи и разходи за следващи периоди		289.489,62	288.361,71	1.127,91	0	
95	Печалби и загуби		247.870.106,99	247.870.106,99	0	0	
96	Печалба (загуба) за изтеклата година		116.500.759,20	300.161.775,90	0	183.661.016,70	
	Всичко по бал. сметки		180.336.503.357,60	180.336.503.357,60	19.062.402.835,11	19.062.402.835,11	

ЗАГУБИ

към 31 декември 1968 г.

ПЕЧАЛБИ

ТЕКСТ			Сума	Общи суми	№ по ред	ТЕКСТ			Сума	Общи суми
I. Административно-управителни разходи						I. Л и х в и				
1	§ 1	Заплати	11.939.353,30			а) по заеми за оборотни средства:				
2	§ 2	Начисления върху заплатите	1.381.452,57			редовни				
3	§ 3	Канцеларски и стопански разходи	1.670.091,48			1	на промишлени и строителни предприятия	56.706.808,93		
4	§ 4	Командировки и служебни обиколки	268.694,98			2	на търговски, транспортни и комунални предприятия	17.264.213,00		
5	§ 7	Доставка на книги за библиотеката	2.868,99			3	на селскостопански и горски предприятия и организации	16.519.395,11		
6	§ 9	Разходи за храна	119.434,41			просрочени				
7	§ 11	Извънлимитни капитални вложения	1.370.179,24			4	на промишлени и строителни предприятия	25.583.377,87		
8	§ 13	Доставка постелен инвентар и облекло	52.068,34			5	на търговски, транспортни и комунални предприятия	15.011.776,26		
9	§ 15	Ремонт на инвентара и инсталациите	132.276,68			6	на селскостопански и горски предприятия и организации	543.040,15		
0	§ 18	Издръжка на летовища и други	62.767,12	17.029.177,11	11	б) по заеми за капитални вложения				
						редовни				
						7	на промишлени и строителни предприятия	38.034.588,24		
						8	на търговски, транспортни и комунални предприятия	9.909.435,96		
						9	на селскостопански и горски предприятия и организации	10.302.193,30		
						просрочени				
						10	на промишлени и строителни предприятия	1.096.112,52		
						11	на търговски, транспортни и комунални предприятия	464.726,39		
						12	на селскостопански и горски предприятия и организации	223.658,80		
						в) по други заеми и сметки				
						13	по ликвидационни заеми и сметки	13.814,70		
						14	по финансирано жилищно строит. срещу разрешени заеми на гражданите	512.506,89		
						15	по финансирано жилищно строит. на нар. съвети за продажба на гражданите	1.083.469,19		
						16	по фин. подготов. на жил. стр. на народните съвети	8.840,82		
						17	по надвзети суми за капитални вложения	114.053,72		
						18	по съучастия и ценни книжа	5.839.067,09		
						19	похителни ДСК Морска търговска банка	217.935,44		
						20	по сторнирани плащания	28.942,77		
						21	по други сметки	990.329,50		
						21	Лихви в чужда валута	4.245.721,18	234.713.986,87	
						II. Други приходи				
						22	Такси и разноски	35.273,32		
						23	Н а е м и	68.570,45		
						24	Събрани глоби по Наредбата за нарушаване правилата по документооборота	64.344,44		
						25	Събрани глоби по Наредбата за плащанията	24.623,44		
						26	Събрани глоби по надвзети суми за капитални вложения	425.172,03		
						27	Събрани телеф.и телегр.разходи, извършени за сметка на клиенти на банката	38.436,40		
						28	Събрани суми срещу погасени несъбираеми вземания	4.448,31		
						29	Комисии от чужда валута и разлика в курса от валутни операции	25.351.463,53		
						30	Приходи за издръжка на технически контролни органи	630,39		
						31	Разни приходи	314.122,72	26.327.790,03	
						III. ЗАГУБА				

12.11.68 ДР/Отчетани в 5 ккв.
прилож. към отчета на БНБ
№ 34/1.11.1968 г.
Счетоводител: Сл. Ганчева

ДИРЕКТОР:
Гл. счетоводител:
/Вл. Доцев/

ЗАБЕЛЕЖКА: Лихвите по сметката на ДСК трябва да бъдат равни с тези посочени в сметката „Печалби и загуби“ на местния клон на същата.

ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ:
Директор:
/Г. Ганчев/

Д-1968
12.11.68

ЗАПИСНИК НА ДИКТО

Фонд № опис № а. е. № 24 съдържа 53
(цифри)

мисел и три
(слова)

омерирани дикто.

С индекс са лист №

Неизползувани са лист № №

Особености

8. IV 1983 г.
(дата)

СЪСТАВИЛ: [Signature]
(подпис)